

DIRVA

Nr. 114

Spalis-October 3, 1962

Cleveland, Ohio

SOVIETŲ POLITIKA JUNG TINĖSE TAUTOSE

JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJA VIRTO SOVIETŲ PROPAGANDOS FORUMU. — DAUGELIS JOS NARIŲ TOKIĄ PADĖTĮ TOLERUOJA. NES NORI PAŽVEJOTI DRUMSTAME VANDENYJE. — DEDAMIESI ESĄ IRGI REVOLIUCIONIERIAI JIE PALAIKO SOVIETŲ POLITIKĄ, STENGDAMIESI KIEK GALIMA DAUGIAU ISSIDERĖTI IŠ VAKARŲ UŽ TAI, KAD NEPASIDUODA VISIŠKAI KREMLIAUS VALIAI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Sovietų užsienio reikalų ministerio A. Gromyko kalba JTO visuotiniame susirinkime išryškino du sovietų siekius šioje organizacijoje. Iš vienos pusės toji organizacija, sovietų nuomone, turi būti pakankamai silpna, kad negalėtų kaip tvarkos ir taikos faktorius įsikišti ten, kur sovietai nori chaoso. Iš kitos pusės, JT organizacija turi būti vis dėlto išlaikyta... kaip forumas sovietų propagandai. Tame forume Gromyko ir jo talkininkai be paliovos kartoja, kad komunistinė revoliucija yra kiekvieno krašto idealas, o kiekvienas pasipriešinimas jai laikytinas didžiausio pasmerkimu vertu veiksmu. Jei komunistai įsigalėjo Kuboje, tai gerai. Bet jei kas kalba apie šešių milijonų kubiečių išvadavimą iš komunistinės vergovės, tai jau negerai. Toks teigimas vargu ar ką nors iš karto įtikins, tačiau nuolatinis jo kartojamas turi tam tikros įtakos. Jis verčia kai kuriuos JT narius manyti, kad davimas progos Gromyko taip kalbėti turi vis dėlto šiek tiek tokios naudos — ji sovietus išlaiko Jungtinėse Tautose. Kartu reikia neužmiršti, kad daugumas naujų valstybių Afrikoje ir Azijoje yra valdomos tikros ar tariamos socialinės ir ūkinės revoliucijos vardu. Vadin-

dami save revoliucionieriais, tų valstybių valdovai pasisavino bolševikinius valdymo metodus, kurie padeda jiems išlaikyti valdžioje. Kartu jie žvalgosi užsienio pagalbos: iš sovietų kaip savo idėjos brolių, iš amerikiečių — tam, kad netapus visišku sovietų satelitu. Sovietų ištekliai yra labai nedideli, už tat ir jų pagalba yra gana kukli, kokie didesni sumanymai — jmonių ar susisiekimo kelių statyba — galimi tik su amerikiečių pagalba.

Dėl to daugeliui naujų JT narių iš Afrikos ir Azijos Gromyko kalbos patinka. Jie irgi 'revoliucionieriai', o kad jie išliktų vis dėlto 'nepriklausomais' nuo sovietų revoliucionierių, amerikiečiai turi plačiau atverti savo piniginę. Savime aišku, kad ne visi JT nariai yra tokie. Tai organizacijai priklauso visa eilė kultūrinių valstybių, tačiau būdamas mažos gali tikėtis tik geresnės ateities — jos pačios ten dabar neturi didesnės reikšmės.

Taip susiklojusi padėtis neduoda jokios vilties, kad Jungtinės Tautos virstų rimtu instrumentu tarptautinei taikai išlaikyti. Sovietai tą organizaciją nori išnaudoti tik savo propagandai. Gromyko JAV delegato Adlai Stevensono sugestiją JT panaudoti ne tik pro-

pagandai, bet ir tam tikrai ramiai diplomatinei veiklai, paprasčiausiai atmetė.

Kas toliau? Viena aišku, kad be didesnės JAV iniciatyvos Jungtinės Tautos nepasikeis. Žinoma, tokia iniciatyva gali priversti prie visiško organizacijos suskilimo, bet kam gi reikalinga tarptautinė organizacija, jei visas jos darbas tėra pasitarnauti sovietų propagandai? Kas būtų, jei ir JAV į Jungtines Tautas pradėtų taip žiūrėti kaip sovietai ir ją tik išnaudoti savo naudai? Tada, JT greičiausiai nustotų veikusios, o tai galėtų laisvajam pasauliui išeiti tik į naudą, nes tautos, kurios asmens laisvę vertina daugiau už abejotinos vertės revoliuciją, būtų priverstos glaudžiau bendrauti, o jos susijungusios be abejo sudarytų daug didesnę galybę už sovietų imperiją. Tada ir visi Azijos-Afrikos naujų valstybių revoliucionieriai negalėtų Vakarų šantažuoti, kaip kad jie dabar daro. Iniciatyva tokia eiga gali išeiti tik iš Washingtono.

Chameleonas dar kartą keičia spalvą

Bolševikų "Čeka" — politinio teroro policinė įstaiga kaitalojo savo vardą nesuskaitomą kartų daugybę. Lietuvoj ta įstaiga savo siautėjimą pradėjo besivaidindama NKVD, o tai reiškė Vidaus reikalų komisariatą. Paskui pasidarė MVD — Vidaus reikalų ministerija. Dabar jau kuris laikas tikrieji čekistai iš tos ministerijos išsiskyrė į KGB — Valstybės saugumo komitetą, ir vidaus reikalų ministerijoj liko tik mažiau slapsti čekistų talkininkai — milicija (viešoji policija) ir kitų laikų administratoriai. Vardas tebebuvo MVD. Dabar ir tą vardą panaikino, pakeitė į MOP, lietuviškai VTM — Viešosios tvarkos ministerija. Viršininku Lietuvoj paliktas tas pats Alfonsas Gailevičius, ligi šiol vadintas vidaus reikalų ministru, jau 1940-41 metais Lietuvoj buvęs vienas iš enkavedistų-čekistų.

NEBOLŠEVIKINĖS MOKYKLOS VAIRUOTOJAS

"Tiesos" korespondentai

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybos ir skyrių pirmininkų suvažiavimo, įvykusio rugsėjo 29 ir 30 d. Clevelande, prezidiumas. Sėdi iš kairės: J. Rastenis, J. Česonis, prezidiumo pirmininkas inž. E. Bartkus, dr. P. Švarcas ir kalba ALT Sąjungos centro valdybos pirmininkas Vytautas Abraitis. V. Plidžinsko nuotrauka

ALT SĄJUNGOS TARYBOS KONFERENCIJA APSVARSTĖ AKTUALIUOSIUS KLAUSIMUS

Pirmoji Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybos konferencija, įvykusi Clevelande rugsėjo 29-30 dienomis, pasižymėjo darbiningumu, nagrinėjant aktualiuosius Lietuvos laisvės bylos ir lietuvių išeivijos gyvenimo klausimus, ir gyvomis diskusijomis, nusištant organizacinės veiklos gaires atečiai.

Konferencijoje dalyvavo per du trečdalius Tarybos

narių ir daugiau nei pusė skyrių pirmininkų, atvykusių net iš tolimųjų miestų, kaip St. Louis, Boston ir kt. Keletas besiruošusių dalyvauti negalėjo atvykti dėl susirgimų.

Konferencijos tikslas

Konferenciją atidarė Clevelando skyriaus pirm. K. S. Karpis, pasveikindamas susirinkusiuosius ir palinkėdamas darbiningumą.

Prezidiuman buvo išrinkti: pirmininkais — Eug. Bartkus (Chicago), J. Česonis (Philadelphia) ir dr. P. Švarcas (St. Louis). Sekretorius — Jonas Rastenis (Cleveland).

Centro valdybos pirm. V. Abraitis įžanginiame žodyje nurodė, kad sąjungos veikla bazuojasi skyrių veikla, ir esą malonu konstatuoti, kad kai kurie, ypač jaunieji, skyriai rodo didelės veiklos žymių. Pačiai sąjungos veiklai esant plačiai išsišakojusiai, kartais išskyla skirtingų pažiūrų į kai kuriuos klausimus, atsirandą įvairių idėjų, kurių dėl didelių atstumų ne taip lengvai įmanomos išsiaiškinti, suderinti. Ir pačiai valdybai esą naudinga artimiau pajusti skyrių nuotaikas, kas ir skatino sukvieisti šią konferenciją. Centro valdybai ypač rūpėję patirti skyrių nuotaikas ALTo, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos bei Liet. Nepr. Fondo klausimais, o svarbiausia — paplanuoti ateities veiklos gaires.

ALTo krizė

ALTo klausimais pranešimą, vietoj negalėjusio dėl ligos atvykti dr. B. Nemicko, padarė T. Blinstrubas.

Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad po paskutiniojo ALTo suvažiavimo, išrinkus naują vykdomąjį organą, susidarė keista būklė, dėl kai kurių grupių užsispyrimo negalint pasiskirstyti pareigomis. Ta būklė nusišėdama jau gana ilgą laiką, neleidama tęsti pozityvų darbą. Jei nebus rasta išeitis, gal reikės šaukti naują suvažiavimą. Svarstomas naujų bendrinių grupių įsileidimo klausimas, kuris gal

(Nukelta 13 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* KARIUOMENI IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MARŠALAMS ISIKIŠUS, negras James H. Meredith buvo įregistruotas Mississippi Universitete, Oxforde.

Jo užsiregistravimas sukėlė riaušes, kurios kainavo 2 gyvybes ir šimtus sužeistų.

* DR. FRED C. SCHWARZ, vadovaujantis antikomunistiniam judėjimui, atidarydamas 5 dienų antikomunistinę mokyklą Clevelande, pradėjo nuo paaiškinimų apie komunistinę filosofiją. "Marksizmo teorija, kuria ekonominė jėga veikia žmogaus jausmus, veikia ir mūsų užsienio politiką", pareiškė dr. F. C. Schwarz.

* JAV IR 19 P. AMERIKOS VALSTYBIŲ atstovai svarstogalimybės kovai su Kubos karine plėtoje ir subversijos pavojaus.

* "ŽEMĖS ŪKIO IR PRAMONĖS PRODUKCIJA dar nepajėgia patenkinti krašto plėtotės ir žmonių reikalavimų" prispazino Raud. Kinijos laikraštis Peipingo Liaudis.

* ANGLIJOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS EARL OF HOME pareiškė, kad komunizmas keičiasi, todėl esą svarbu surasti naujų priėjimų, kad Sovietus palenkus koegzistencijai.

* SOV. SĄJUNGA YRA NUTARUSI PAGERINTI SANTYKIUS su Jugoslavija, neatsižvelgiant ką apie tai galvoja Peipingas. Jugoslavija reikalinga Rytų ekonominio bloko sustiprinimui.

* KOMUNISTINIŲ PARTIJŲ POPULIARUMAS VAK. EUROPOJE yra kritęs iki žemiausio laipsnio nuo karo pabaigos.

* VAK. BERLYNIEČIO IŠSIREIŠKIMAS: Kai raudonieji žengia pirmyn, kad užslėpus savo silpnumą, amerikoniai traukiasi žinodami savo pajėgumą...

* SUKILIMAS IR JĮ SEKUSIOS ŽUDYNĖS JEMENE buvo iššauktos Naserio. Jemeno Armija vartoja Sov. Sąjungos ir Raud. Kinijos ginklus.

Šiandien ir rytoj

ŽEMEJE gyvena 3 bilijonai žmonių! Štai skaičius, kuris verčia susimąstyti. Vien tik 1950-1960 metų laikotarpyje mūsų planetoje gyventojų skaičius padidėjo 500 milijonais.

Žmonija žemėje plečiasi dideliu greičiu, kas metai didėdama po 45 milijonus... Beveik kas metai atsiranda nauja Italija, Prancūzija ar Vokietija.

Pasak Jungtinių Tautų demografinį metraštį, šis milžiniškas žmonių didėjimas žemėje aiškinamas mirtingumo sumažėjimu (iš 1,000 ir gimimų padidėjimu (36 iš 1,000).

ŠIANDIEN žmonės miršta sulaukę ilgesnio gyvenimo amžiaus, tuo tarpu gimimų nuošimtis kas metai didėja.

Net ir atsilikusiose kraštuose gyvybingumas sustiprėjo dėl medicininio progreso. Pavyzdžiui, Naujosios Zelandijos vietiniai gyventojai maoriai plečiasi du kartus greičiau už tame pat krašte gyvenančius europiečius. Ir jie plečiasi daug greičiau už bet kurią kitą rasę žemėje.

Dar 1830 metais žemėje buvo tik 1 bilijonas žmonių.

1930 metais jau buvo 2 bilijonai. Ir užteko trisdešimties metų, nežiūrint pasaulinio karo, kad žmonių skaičius nuo 2 bilijonų išaugtų iki 3 bilijonų. Pagal JT apskaičiavimus už 40 metų žemėje bus 6 bilijonai žmonių...

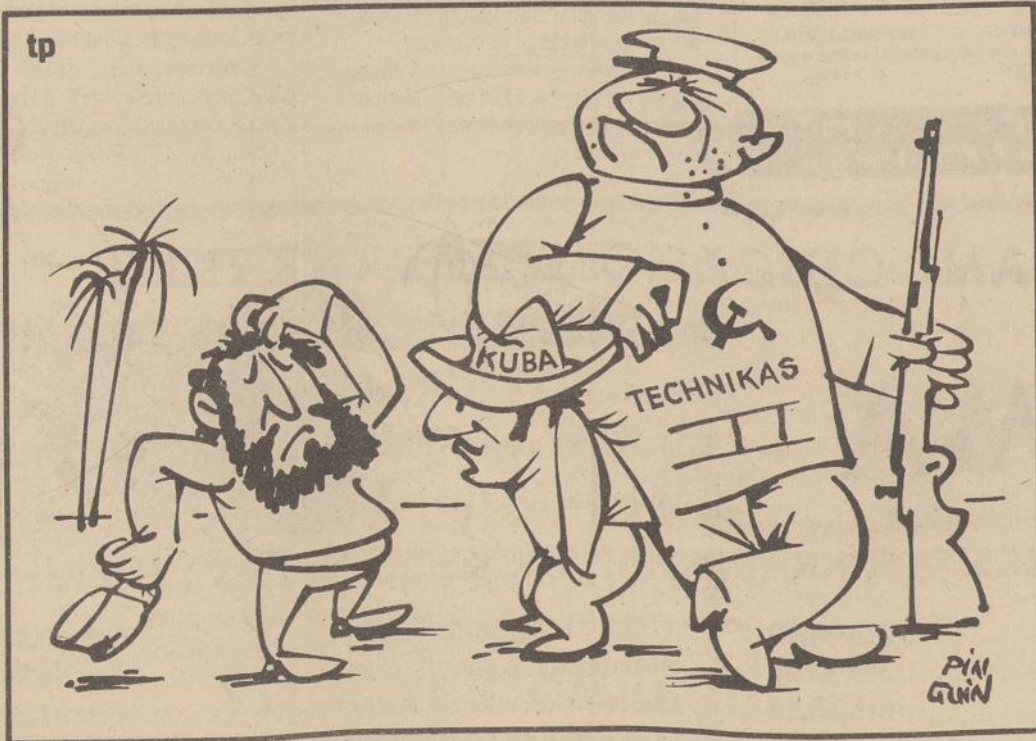
KADANGI žemėje maistui auginti išnaudojama tik 10% plotų ir tie patys dar nėra pilnai išdirbami, svarbiausia problema žmonių išmaitinimui yra maisto produktų padalinimas, o ne jų gamyboje.

Pasaulyje kas metai sunaikinama arba padedama į sandėlius milijonai tonų javų, tuo tarpu yra vietų kur žmonės miršta bado. Štai kodėl Jungtinių Tautų gen. sekretorius Thant įspėja: "Dabartinis pasaulio padalinimas į turtingus ir vargingus kraštus yra pavojingesnis už ideologinį pasidalinimą".

Pietų Amerikos, Afrikos ir Azijos valstybės su savo pusalkniais gyventojais vieną dieną galės sugriauti galingasias imperijas, jei nebus rastas sprendimas, kad visi iki soties turėtų duonos...

KAUNIETIS, apsilankęs Vilniuj suruoštoj pramonės parodoj, grįžęs pasakoja įspūdžius:

-- Vis dėl to buvo įdomu parodą pamatyti, kad sužinojus ką turi valstybė ir ko mes neturime, (vg)

- Pasakyk, Fidel, ar dėl to mes nuvertėme Batistą?...

PASAULINĖJE PARODOJE SEATTLE MIESTE

Penkta diena lyja. Atvažiuavau "kaliforniškais", tinklėmis, baltais. Galėsiu braidyti. Tuoj saulė leis. O gal pailsėti po nemiegotos nakties traukinyje?

Prieš keturius mėnesius rezervuotas viešbutis toli. Švarus, tykus, modernus. Išstas butas, su virtuve, šaldytuvu, keturiomis miegamomis vietomis, šildymais, šaldymais, plačiasiverniais kilimais, telefonu.

Pasidėjė daiktus vykstante parodon, Lietingoje dienoje bus mažesnės eilės, ar iš vis jų nebus. Pasakota, įdomesnes vietas, pavilijonus lankant reikia valandomis stovėti eilėse.

Parodos vartai. Judėjimas nemažas, kad ir per liūtį. Pašėlimas: eilės tebesidriekia! Kas čia bus čia, kas čia bus čia?

PIRMAS ĮSPŪDIS

Trūksta didybės. Daug smulkmenų. Gausybė pigių būdelių nikeliams, suvenirams, užkandžiams. Nemaža turgiško žirzalyniškumo.

Bet palaukit. Štai, pagal parodos žemėlapiuką bandysime per eiti. Bent daugumą pastatų. Jų kelios dešimtys. Svarbesnieji: JAV-ų Mokslo, Ateities Pasaulio, Maisto, Telefono, Automatinio Skaičiavimo Mašinų, Pramonės, Elektros, Miško Pramonės, Alyvos, Meno, Madų, Vidaus Dekoravimo, Ford ir kt. Sporto stadionas. Pramogų gatvė, Operos namas, "Space Needle" (Erdvės adata), Monorail (vieno bėgio traukiniai), Aliaskos, Havajų ir kitokie.

Užsienio valstybių paviljonai ar atstovavimai: Afrikos tautos (per daug iškilmingas užvardinimas), Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Luksemburgas, Olandija, Vakarinis Berlynas, Brazilija, Kanada, Danija, Didžioji Britanija, Indija, Ivory Coast, Japonija, Korėja, Meksika, Peru, Filipinai, Kinijos Respublika, San Marino, Švedija, Tailandas, Jungtinė Arabų Respublika, Jungtinių Valstijų.

Kiekviena jų apgaubusi eilė ar ištisas eilės atskirų skyrių, dalių. Sakysime Amerikos Bibliotekų Draugija atstovauja enciklopedijas, biznio mašinas, radiją, mikrofilmus ir dar keletą kitų. Miškų pramonės pavilijone dalyvauja 27 kompanijos sumandriausiais dalykais. Yra atskirų lėktuvų kompanijų, universitetų,

ALG. GUSTAITIS

uostų, bankų, filmų kompanijų, baldų, aeronautikos, architektūros atstovų, chemijos pramonės ir kt.

Turint noro, nestokojant laiko būtų galima atkarpyti atkarpas prirašyti. Tačiau vietoj šimtais nuotraukų iliustruotos knygos bandysiu viską sutraukti į vieną rašini.

Parodoj lankiausi keletą kartų. Daugumą mačiau. Kai kur tik dirstelėjau, kitur atidžiai kiekvieną daiktą išžiūrėjau: kiek kas vertas dėmesio.

KEISTENYBĖS, ĮVAIRENYBĖS

"Auksinis" doleris pardavinėjamas po dolerį. Padarytas iš bronzos. Visoje Washington vals-

linio cento čia pat išspaudžia me dalikėlių. Popierinį dolerį mašina iškeičia metaliniais pinigais.

Namo aukščio tortas, 23 pėdų. Sveria 25,000 svarų. Jį gaminant sunaudota: 7,000 svarų razinkų, 1,500 tuzinų kiaušinių, 10,500 svarų miltų, 4,000 svarų cukraus ir daug kitko. Valgiau, Skanus. Puičiai išgražintas.

Pasaulinės parodos pasididžiavimas, iš tolo matomas, daugybėje garsinių atmušamas yra vadinama "Erdvių adata" (Space needle). Pastatas įdomus, akiai patrauklus, gerai architektūriniai išvystytas. 600 pėdų aukščio. Jo statybon įdėta 56,000 tonų plieno. Greitu keltuvu užveža viršun. Gražu, ypač naktį, kai paroda, miestas šviesomis spinksi, kai matai ooste šviečiančius laivus, šešėlius vandenyje. Ta-

Vienbėgis traukinys ir toluoj matoma "Space Needle" parodos atrakcija.

tijoje ji ima už dolerį. Vienas įdomiausių parodos suvenyrų.

Milijonas dolerių, sidabrinių, supiltų kalnelin. Tikri. Galite pirkti (už 10 centų) netikrą milijono dolerių banknotą. Iš meta-

čiau... pasikalbėkite su Jungtinės Respublikos paviljono tarnautojais: šis, Seattle, Wash, pasaulinės parodos Space Needle bokštas yra kopija-plagijatas originalaus Erdvių Bokšto pastato Kaire, Egipte, turinčio 618 pėdų aukščio, puikų restoraną viršuje. Arabai jį statė 6 metus, turi 12 milijonų mozaikų ir esąs tikras šedevras. Arabai pasipiktinę šiuo neleistinu jų puikaus pastato nusiplagijavimu. Arabai dar pridės, kad ar tik prie šio nešvaraus biznio nebus pagrindinius nagus prikišę jų tautos didieji priešai. Dabar amerikiečiai šitąjį išgarsins visame pasaulyje, paskui jiems reiks aiškintis, kas ką nuplajijavo.

Japonijos paviljone stebite nuostabiai puikias arbatos paruošimo apeigas, turinčias 90 atskirų judesų: gėlių vazės puošimą. Tikrų perlių gaudymas neriant po vandeniu. Čia pat galite kriauklę su perlu pirkti už 1 dol. 25 ct., nors ten perlas kainuos kur kas daugiau. Puikūs japonų šventovių maži modeliai.

Ant vieno parodos stogo nuolat kyla, leidžiasi malūnsparniai. Balandis mokomas "užsidirbti" lesalą: turi snapu įkalenti į vienodos spalvos stiklus: tada iškreinta keli grūdai. Maisto įtaka gyvūnams: nutukintos, liesos, normalios pelės, jų elgsena.

Yra įdomių pastatų-paviljonų, kaip JAV-ų Mokslo paviljonas. Ateities pasaulio, keletas mažesnių. Fontanas.

Pasaulinėje parodoje Seattle buvo didelė spūstis, kaip kermošiuje... Alg. Gustaičio nuotrauka

IŠ MAŽŲ VALSTYBIŲ GRAŽIAUSIAI

pasirodo Danija ir Filipinai. Danija, tūkstančio metų karalija su keturiais ir puse milijonais gyventojų, dabar garsi ne tik puikiais maisto produktais, dideliu laivynu, bet paskutiniaisiais metais pagarsėjo įvairiais pramonės, baldų, kitokiais gaminiais. Per paskutinius dešimt metų Danijos gamyba pakėlta 80% ir eksportas 250%, pasiekiantis visą pasaulį. Būdingas įrodymas, kad ir karalystės pavyzdiniai tvarkosi, kur kas, kur kas pralenkiamos ant popieriaus penkmečius nustatinėjančias valstybes. Visas Danijos paviljonas tviskėjo skoniui, nuovoka, kultūringumui.

Stebino Filipinų paviljonas, tiek išvaizda, tiek vidaus patrauklumu. Pasigėrėtinai sujungtas senasis menas, naujoji technika. Negi jie patys vieni taip gražiai įsirengė? Bet kas talkino? Filipinų paviljonas, eksponatai kur kas meniškiau, gražiau pristatyti už daug kainavusius JAV-ų pasirodymus.

Komunistinius kraštus atstovauja viena Jugoslavija. Paviljonas - senutės išvaizdos medinė troba. Išsiskiria savo... nepatrauklumu (iš lauko pusės). Labai pigūs baldai, namų apyvokos daiktai, galimi užsisakyti.

Visų prasčiausiai atstovavosi Ekvadoras. Lietuviškos pradžios mokyklos pasigamina ir ištato gražesnių dirbinių, kūrybos, nei čia Ekvadoro valstybė.

Suminėti ir nesuminėti tėra šių laikų gaminiai, parodymai. Jie netinka rengėjų duotai prakliniai temai: XXI amžius.

KAS BUS XXI AMŽIJE?

Nagi, nežinome! Raketos aplink pasaulį jau laksto. (Vienos parodomos modelis). Jų sekimo būdai žemėje vyksta dabar. (Parodoma ekranuose). Vėžio su liga nesėkmingi kovos būdai plačiai išstatyti... XXI a. paviljone. Ten iš visų šonų daug rikančių tiesiai, be lankstymosi įrodydami rūkymo kenksmingumą, rūkymą kaip viena pagrindinių vėžio sukėlėjų. Juokas: iš kelių iškamšų dvi pavogtos: viščiuko ir gyvulėlio... Taip, bet ką tas turi bendro su būsimu šimtmečiu?

Rytojaus pasaulis (World of tomorrow). Stikliniu gauburukeltuvu, mirksint spalvotoms šviesukėms, "padangių" rūbais apraustas vaikas, kraipydamas balsą ir jau taip prigimtai iškraipytą veidą, "laimingai", "paslaptinai" pasakoja apie apleidžiamą pasaulį, atvykimą į kitą, būsimą, pasaulį. "Fantazija" kelia pigų šypsnį. Kiek įdomiau "pagrindiniame" ateities šimtmetyje: miestai apgaubti lyg stiklu, lyg plastikai; butuose šviesos keičiamos; temperatūra nustatoma visam miestui, telefonai be vielų, matai kalbantį; į darbą skraidoma malūnsparniais, (seno tipo, traukiamas viela virš galvų...), didysis dėmesys jaunimui (ar kada kitaip buvo?); šviesos užside-

ga automatiškai; vaizdai keturkampiuose. Dykumos žaliuoja, pilnos vėžių augalų, miestai sujungti lyg stikliniais tuneliais; daug apskritimų. Trumpos darbo valandos.

Kitur: labai greit rašančios mašinos, vadinamos computer. Per 4 sekundes prirašo pilno platumo ilgumo lapą. Kitos duoda atsakymus į klausimus. Tema parinkta keliasdešimt valstybių (gaila, Lietuvos nebuvo). Pasirenki keletą norimų, parašai savo pavardę, adresą. Įdedi komputerin. Per stiklus matai: tarsi didelės katalogų kortelės krenta, krenta ir po kelių dešimčių sekundžių gauni pilną atsakymų lapą: pagrindinės žinio apie prašytas valstybes, keletas autorių - šaltinių platesnės žinioms susirasti, priedu klausėjo vardas, pavardė, adresas (jei buvai davęs).

DIDELIS DĖMESYS FILMUI

Vienas įspūdingiausių, efektingiausių tos parodos striginių žiūrovui - filmai. Įvairūs. Amerikiečiai savo mokslo paviljone vos didžiulėn salėn suėjusius žiūrovus (visad eilės lauke stovi) susodina ant kiliminių grindų, naudodamiesi 32 filmus rodomais aparatais leidžia gerai, įdomiai paruoštus spalvuotus, garsinius filmus, iš kart keturiuose, ar daugiau, skirtingose aukštumose. Vaizdai lėkte lėkte, juos visus nesuspėji sekti. Įdomu. Stebi įsitempęs.

Puikus Prancūzijos filmas, 4 min, 30 sekundžių. Jis - Prancūzijos parodos pagrindas. Tema: šių laikų skubėjimas žmonių vedą pražūtin. Žmogau, judėk lėčiau, mažiau skubėk! Įdomiai paruoštas.

Net toks Vakarų Berlynas, turintis gražų skyrių, be perstoji-mo leidžia puikius spavotus filmus apie Vakarų Berlyną: muziejai, pramogos, paminklai, kultūrinė veikla, kitkas. Visad pilna žiūrovų.

O mes, broliai, sesės lietuviai? Ką parodysime savo Tautą atstovaujančiose parodose, nuolatos vykstančiose JAV-se, kitur? Teatro vaidinimų parodon neduosime. Tautinių šokių ansamblių nerodysime. Lietuviškų operų nestatysime. Meno parodų neruosime. Lietuvos kultūrinių laimėjimų pilnai neišstatysime. Lietuvos grožio nuotraukomis, audiniais, paveikslais neatvaizduosime.

Ką darome lietuviškam filmui talkinti? Filmas yra ištisos meninių sričių aukštoji jungtis: rašytojų menas, režisierių menas, dailininkų menas, kompozitorių meniškėji kūriniai, vaidybos menas, šviesų menas, ištisa eilė kitų meniškų dalykų įjungiamą į filmą. Šiuo laiku filmas yra aukščiausias kultūrinės apraiškos junginys.

Ir negaliu iškęsti: o ką gi mūsų vadinamo Kultūros Kongreso rengėjai pasakys apie filmą? Nagi - nei mū, nei be! Lietuviško filmo reikalus net neįtraukė į vadinamą Kultūros Kongresą! Be filminės tematikos gvildinimų Kultūros Kongresas tebus tarsi žilabarzdžių matematikos profesorijų suvažiavimas, kur vieni kitų daugybės lentelės klausinėtų.

UŽBAIGAI

1962 metų pasaulinė Seattle, Wash., paroda verta pamatyti, nors jos rengėjai nei iš tolo neįvykdė temos. Tarsi jie nežinotų ko siekė. Neturėjo sistemos, neįlaikė deramo lygmens. Darė, bet nepadarė.

Parodon įėjimas du doleriai. Kasdien tarp 50,000 iki 80,000 žmonių. Lankymosi metu (rugpjūčio pirmoje pusėje) jau turėjo apie šešius milijonus įėjusių. XXI a. pasaulinė paroda Seattle

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor - in - chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguojas: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laiškinas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Wash, vyksta 1962 metais nuo balandžio 21 d. iki spalio 21 d. (21 diena parinkta simbolizavimui XXI amžiaus).

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 6 D. Lituanikos skautų tunto vakaras ruošiamas Tėvų Komiteto Balio Pakšto salėje.

SPALIŲ 6 d. Lietuvos Vycių choro šokių vakaras Vycių salėje.

SPALIŲ 7 d. Lietuvių Namų Savininkų Cicero Pagerinimo Politikos klubo susirinkimas Liuosybės svetainėje 3 val. p.p.

SPALIO 13-21 D. Jaunųjų dailininkų meno kūrinių paroda, Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Namuose.

SPALIO 13 D. Lietuvos Gailėstingų Seserų Sąjungos Baliaus Western Ballroom salėje.

SPALIO 14 Šv. Pranciškaus Vienaulyno Seselių Rėmėjų seimas šv. Jurgio parapijos salėje. SPALIO 20 Ateitininkų Sėndraugių skyriaus rudens vakaras Jaunimo Centre.

SPALIO 14 d. 3 val. po pietų Jaunimo Centre, Marquette Park. Lituanistinė mokykla vaidina D. Augienės 3 veiksmų scenos vaizdelį "Žvaigždė".

SPALIO 21 Lietuvos Montessori Draugijos Tradicinė Madų paroda. Jaunimo Centre 3:30 val. p.p. Pajamos skiriamos Montessori Vaikų Namų įrengimui.

SPALIŲ 21 d. Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų būno parengimas Marijos Aukšt. Mokyklos svetainėje 2:30 val. p.p.

SPALIO 27 Scenos Darbuotojų Sąjungos balius Western Ballroom salėje.

SPALIO 27 D. ALT S-gos Chicago skyriaus tradicinis rudens balius su menine programa.

SPALIO 28 Ateitininkų Kristaus Karaliaus minėjimas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 3 D. LDK BIRUTĖS D-jos Chicago centrinio skyriaus tradicinis koncertas - balius.

LAPKRIČIO 4 Tėvų Marijonų Bendradarbių Chicago apskrities metinė vakariinė Šarkos restoranė.

GRUODŽIO 8 Dramos teatro "Atžalynas" statomo Birutės Pukelevičiūtės vaidinimo vaikams "Aukso Žąsis" premjera Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 10 D. BALFo Chicago apskrities rudenis koncertas-banketas Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 9 D. Sol. M. Kriškauskienės rečitalis Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 31 Santaros šviesos ruošiamas tradicinis Naujų Metų sutikimas Chicago Music Hall patalpoje 9 val. vak.

SAUSIO 5 Scenos Darbuotojų Sąjungos statoma Dario Nicodemio komedija "Gatvės vaikas" Jaunimo Centre.

the happy family

...is the FAMILY that SAVES REGULARLY!

ST. CLAIR SAVINGS

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH OCTOBER 15th / EARN INTEREST FROM OCTOBER 1st

... and NOW there are 4 Neighborhood Offices ...

MAIN OFFICE
813 East 185th Street
IV 1-7800

ST. CLAIR OFFICE
6235 St. Clair Avenue
HE 1-5670

EUCLED OFFICE
25000 Euclid Avenue
AN 1-1200

LAKE SHORE OFFICE
26000 Lake Shore Blvd.
RE 1-1200

For EXTRA Convenience - EUCLED and LAKE SHORE OFFICES OPEN SATURDAYS 9:30 A. M. 'TIL 2:30 P. M. (Closed Mondays)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIČIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambassador Vermouth 5th \$0.98

ALT SAJUNGOS KONFERENCIJA

Kas žmogus — tai nuomonė. Du žmonės jau reikalingi tolerancijos. Organizacija bei jos vadovybė siekia organizacijos narių bendros nuomonės, kuri gali būti atsiikiama, nustatant aiškius tikslus ir konkrečius uždavinius.

ALT S-gos Tarybos ir skyrių pirmininkų konferencija Clevelande įrodė, kad tokios konferencijos yra naudingos ir net būtinos, kad Sąjungos vadovybė galėtų patirti įvairiais klausimais savo narių nuomones, jų skirtingumus išlyginti pasikeitus faktais, kurie tik vieni lemia nuomonei susidaryti.

ALT Sąjungos vadovybė turėjo visą eilę klausimų, į kuriuos ji gavo atsakymus. Tų klausimų ji nesprendė pati, kol nesusidarė sau vaizdo iš diskusijų, pasisakymų ir priimtų rezoliucijų. Tai yra gyvos, judrios ir veiklios organizacijos dvasia. Joje kyla diskusija, kartais ta diskusija išauga iki atkaklaus nuomonės ginimo, bet laimi daugumos ir nuosaikios dvasios sprendimas. Toje dvasioje vadovaujantieji įgyja pasipirties, įkvėpimo ir ryžto skirtiems uždaviniams įgyvendinti.

O tų uždavinių yra daug. Jie liečia pačios organizacijos atstovavimą, jie liečia klausimus, bendrus visiems lietuviams, bendrus kovoję už Lietuvos laisvę ir priemonės bei metodus tam tikslui atsiekti. Tai vis klausimai, reikalingi pozityvių nuomonių, reikalingi faktų, reikalingi diskusijos.

Ar tai bus ALT ar Bendruomenės organizacija, ar tai bus Vilties Draugija, ar LNT, ar tai bus visiems bendras kovos būdų už Lietuvos laisvę apsprendimas, ar tai bus organizacijos vidaus veiklos klausimai — visur surasta bendroji nuomonė, visur surasta vietos sveikoms idėjoms, pozityviems sprendimams.

Iš vėliau skelbsimų rezoliucijų daugeliui paaiškės ne sensacijų iešką sprendimai, bet gyvenimiški, realūs padėties svarstymai. Nes konferencija šaukiama ne rezoliucijoms priimti, bet jas panaudoti tolimesniam organizacijos darbui.

ALT S-ga niekur ir niekada nesiveržė jėga ir nenuosekliu užsispyrimu siekti sau pozicijų, maldauti sau pripažinimo. Tos Sąjungos nuosaiki ir be pasikarščiavimų vedama politika, su dideliu objektyvumu stebimi kitų organizacijų žygiai, savaime užsitarnauja didesnio dėmesio ir įvertinimo.

ALT Sąjunga Tarybos ir skyrių pirmininkų konferencijoje įgijo naujos jėgos, naujo pasiryžimo siekti tų tikslų, kurie užsibrėžti ne vien tik Sąjungos naudai, bet kartu veikia ir spinduliuoja į plačiąsą mūsų visuomenės gyvenimą.

(j. č.)

ALTS konferencija...

(Atkelta iš 1 psl.)

palengvintų sprendimą, bet neįmanoma nieko nutarti, nepasiekiant trijų ketvirčių balsų daugumos, socialistams ir sandariečiams stant ultimatyvinius reikalavimus. Atskiruose pusiau privačiuose pasitarimuose nagrinėjamos įvairios išeitys, bet sprendimo tuo tarpu nesurasta. Gal esama naujų persigrupavimų išvairėse, bet tuo tarpu nieko konkretaus apie tai dar negali pasakyti.

Vilties Draugijos

reikalais pranešimus padarė valdybos pirm. dr. Vl. Ramanauskas, reikalų vedėjas ir Dirvos vyr. red. J. Čiurkė ir išdavininkas A. Mackevičius.

Diskusijose buvo nagrinėti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos santykiai su Vilties Draugija, dabartinės valdybos įvykdytosios reformos ir jų priežastys, paliesta esamoji būklė. Paaiškėjo, kad pravežtoji narių registracija davusi ir naujų Vilties Draugijos narių. J. J. Bachunas ragino išlaikyti Dirvą plataus lietuviškumo pagrindu.

A. Smetonos monografijos

leidimo reikalus aptarė centro valdybos vicepirm. A. Senikas. Monografijos spausdinimo darbai jau įpusėję, knygą tikima paleisti rinkon ateinančių metų pradžioje. Monografijos apimtis — apie 750 puslapių. Prenumeratų rinkimė vaju vyksta gerai, tik rinkėjai raginami nedelsti su pinigų persiuntimu centro valdybos išdavininkui, nes pinigai reikalingi spaudos išlaidoms apmokėti.

Diskusijų metu buvo pasiūlyta Dirvoje paleisti monografijos ištraukų, kurios palengvintų būsimiems prenumeratoriams tiksliau susipažinti su monografijos pobūdžiu.

Centro valdybos pirm. V.

Abraitis, perskaitęs negalėjusio į konferenciją atvykti išdavininko pranešimą, atkreipė dėmesį į kai kurių skyrių užvilkinamą atsišaukimą su centro valdyba. Plačius pranešimus apie

LN Talkos ir LN Fondo veikimą padarė tų organizacijų pirmininkai V. Rasienis ir E. Čekienė.

LNT veikla koncentruojama trim pagrindinėm kryptim: 1) stebėti padėti pavergtame krašte; 2) palaikyti Lietuvos gyventojuose laisvės viltį ir 3) išnaudoti visas progas Lietuvos laisvės bylai ginti.

LNF veikia per 26 atstovybes, telkdamas lėšas tiems tikslams ir kitiems atskiriems atvejams, susijusiems su Lietuvos vardo kėlimu ir laisvės bylos gynimu tarptautinėje plotmėje.

Diskusijose buvo plačiai nagrinėti santykiai su pavergtuoju Kraštu ir laisvajame pasaulyje veikiančiais kitais susigrupavimais, siekiančiais tų pačių tikslų.

Išsamų referatą apie Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos

ateities veiklą

skaitė J. Jurkūnas, patiekdamas projektus politinei, kultūrinei ir ideologinei-organizacinei veiklai suaktyvinti. Jis siūlė sudaryti atitinkamų veiklos sričių planavimo komisijas, kurios tuos projektus plėstų ir konkretizuotų. J. Jurkūno referatas buvo pasiūlytas vėliau paskelbti Dirvoje.

Atskirų skyrių specifinės problemos ir veiklos metodai paaiškėjo iš skyrių pirmininkų pranešimų.

Konferencijos nutarimai buvo reziumuoti rezoliucijose, kurios bus paskelbtos vėliau.

Konferencijos dalyviai šeštadienį dalyvavo Dirvos vakare, o sekmadienį aplankė Lietuvių Kultūrinį Darželį.

Pirmojo Dirvos romano konkurso mecenatas Jonas Česna iš Omahos, Nebr., įteikia laureatei Alei Rūtai tūkstanties dolerių čekį. Nuotraukoje iš kairės Vilties Draugijos pirm. dr. V. Ramanauskas, J. Kapočius, jūrų komisijos pirm. St. Santvaras, laureatė Alė Rūta, premijos mecenatas Jonas Česna ir Dirvos vyr. redaktorius J. Čiurkė.

PASKIRDAMAS ŠIĄ PREMIJĄ TURĖJAU DU TIKSLUS...

Jono Česnos kalba romano premijos įteikimo iškilmėse

MALONUS CLEVELANDIEČIAI, DIDŽIAI GERBIAMAS PONAS DIRVOS REDAKTORIAU, PONI LAUREATE ALĖ RŪTA

Prieš trejetą metų kilo man mintis: argi nevertėtų ir Dirvai pasekti Draugo pavyzdžiu — skelbti metinių romano konkursus. Neskubėjau užbėgti už akių už save turtingesniems, negu aš pats esu.

Deja, nesulaukęs iš kitų iniciatyvos, praėjusiais metais ryžausi pats skirti Dirvos pirmojo romano konkursui premiją. To rezultate, kaip žinome, turime net dešimt romanų, o iš jų vieną geriausią, kurį parašė ponis Alė Rūta.

Skirdamas šią premiją galvojau, kad mūsų tremties metais ar nebus tik geriausias ginklas kovoję už lietuviškos išlaikymą — lietuviška knyga.

Be to, aš turiu progos bent dalinai atsiliegti savo tautai ką aš esu iš jos gavęs.

Paskirdamas šią premiją turėjau du tikslus: pirmą, atlyginti rašytojui nors kukliai už jo sunkų darbą bekuriant romaną arba kaip vienas yra teisingai pasakęs, atlyginti rašytojui bent už popierį ir rašalą. Antra — norėjau ir ti-

kiu, kad ši mano pirmoji premija nebus kartu ir paskutinė. Aš tikiu neabejotinai, kad Dirvos vyr. redaktorius, p. J. Čiurkė jau šiandien mums galės pranešti malonią žinią — sekančių metų antrojo romano konkurso mecenato pavardę, kuo aš labiausiai būčiau patenkintas, nes tai buvo mano pagrindinis tikslas, kad premijų rašytojams skyrimas liktų Dirvos tra-

dicine švente.

Aš žinau, kad nė vienas nenori ilgų kalbų, todėl nematau ilgiau varginti malonuosius svečius, baigdamas kalbą, kviečiu gerb. laureatę p. Alę Rūtą priimti, kaip sakiau, šį simbolinį atlyginimą už mums duotą šiais metais geriausią romaną.

Dėkoju Jums, kad nelikote abejinga Dirvos paskelbtajam konkursui.

MES ESAM GYVAS TAUTOS PROTESTAS

St. Santvaro kalba romano premijos įteikimo šventėje

Žmogaus gyvenime yra pilna paradoksų. Kartais tie paradoksai juokingi, kartais keisti ir sunkiai besuprantami, o kartais absurdiški.

Natūralia vaga tekančioji buity gal tie buvimo pokštai yra natūralūs ir neišvengiami reiškiniai. Ak, nevisada ir pats žmogus nuvokia, kodėl jis taip o ne kitaip savo veiksmus ir poelgius rikiuoja...

Paradoksų nestinga ir mūsų, lietuvių išeivių, visuomeniniuose ir kultūrinuose baruose. Palikdami nuošaly baigiančią užgesti mūsų senąją emigrantų kartą, atsigrįžkim ir su atsidėjimu pažvelkim į save.

Aišku, kaip giedrą dieną, kad

mes nesam tie, kurie svečiose šalyse atsidūrė laimės ar nuotykių ieškodami. Mes buvome ir tebesam gyvas tautos protestas, be atodairos šaukiantis į kovą už lietuvių tautos ir kultūros laisvę.

Ši vakarą, telkdamiesi prie mūsų grožinės literatūros problemų, negalime pamiršti, kokią didelę ir atsakingą pareigą lemtis patikėjo mūsų sąžinėms. Pavergtų Lietuvoj šio meno kūryba yra pajungta partijos tarnybai ir tendencingų raštų gamybai. Tik čia, laisvame krašte, mes privalome ne tik mūsų grožinės literatūros meninį lygį išlaikyti, bet ir į didesnę aukštį tą lygį pakelti. Be- rods, tai turėtų būti mūsų di-

ir naktų rūpestis, bet ar tokia skaisči yra tikrovė?

Tie patys žmonės, gyvendami neįaukiose kareivinėse ir šaltuose barakuose, turėjo gyvą savų kultūrinių vertybių alkį — jie gausiai lankė savus koncertus ir vaidinimus, vieny metų laikotarpį išpirkdavo tūkstančius egzempliorių naujai pasirodančių poezijos ar dailiosios prozos leidinių. Kas gi dabar su mumis atsitiko, kad jau per keletą metų neišperkame net 500 egz. tiražo savos lietuviškos knygos? Man rodosi, tai yra vienas iš pačių gėdingiausių paradoksų, kuriuo savo gyvenimą apkaish naujieji lietuviai ateiviai Amerikoje.

Aš nesu nusistatęs prieš gerą pastogę, puikų automobilį ir škotiško ar prancūziško gėrimo taurę, bet, patikėkit, man baisiai gelia širdį, kaip puikioj viloj, aistringam šoky aplink aukso veršį ar škotiską butelį, aš tematau tik vieną kitą iš Vokietijos atsivežtą knygėlę, kai tokiuose pobūviuose aš girdžiu burnojimus, kurie nėra niekas kitas, o tik savęs pačių suniekinimas ir apšmeižimas.

Amerikos lietuviai dar niekad neturėjo tiek talentingų ir pajėgių rašytojų, kiek šiandien savo tarpe jų turi. Vieną kartą visam laikui reikėtų pamiršti seną ir gana kvailą legendą, kad meno kūrėjai didelius veikalus kuria tik vargą vargdami ir kančias kentėdami. Vargas ir kančia gal yra nemenka paskata kūrybiniam darbui, bet, kaip vienam ar kitam žmogui, dirbančiam vienuokį ar kitokį darbą, visų pirma ir kūrėjui reikalingi didelio laiko ištekliai. Jis gali kurti ir ant nuogo akmens sėdėdamas, bet neturi girdėti į fabriką šaukiančio sirenos kauksmo, neturi būti tokis kasdienybės belaisvis, kokis jis šiandien yra. Argi ne paradoksas, kad per keliolika metų mes nesugebėjome taip susiorganizuoti, kad lietuvių rašytojų veikalai būtų išperkami, kad jeigu ne širdžių gaisrai, tai nors jų kibirkštėlės blykčiotų toje vis daugiau apsiniaukiančiojo padangėj.

Aš gerai žinau, kad Amerikos absoliuti dauguma lietuvių rašytojų kuria atliekamą laiką, ir sukuria tokių dalykų, kurie tikrai mums gėdos nedaro. Estutikras, jie dar daugiau sukurtų, dar giliau ir nuosirdžiau save išsakytų, jeigu jų balsai rastų atgarsį mūsų, dar juk nemirusių tarpe, jeigu jie nebūtų, lyg tie bibliniai balsai tyruose...

Gyvenimo dienos teka, kaip nesulaikomi upių vandenys. Gyvenimas kartais susidursčia, kaip okeano gėlmės. Praeis dešimt ar keliolika metų, kokia nors šiaubinga nelaimė vėl gali trenkti skaudžiu smūgiu į mūsų namus ir kitas medžiagines gėrybes. Gal tada mes paskutinėm įgjom graibstysim lietuviškai parašytą raštą, bet jau nebebus tų, kurie naujais kūriniams galėtų atsiradusi alkį pasotinti. Neduok, Dieve, jeigu taip atsitiktų, tai būtų pats skaudžiausias mūsų gyvenimo paradoksas, pats nemaloniausias ironijos šypsnyis į mūsų veidus.

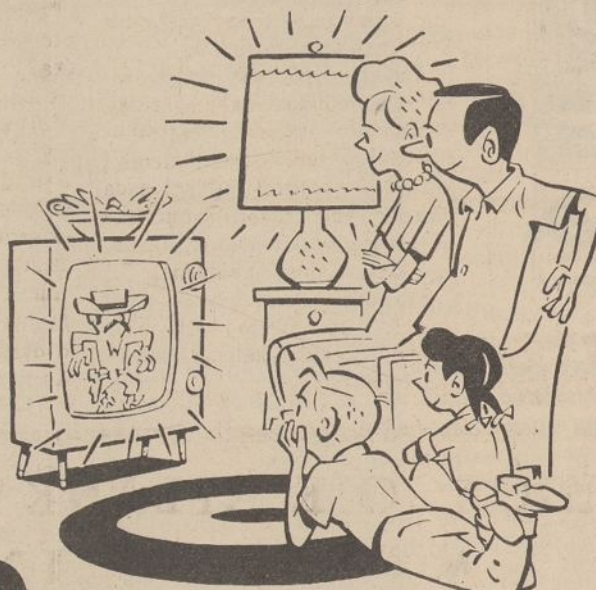
Didžiai gerbiamas p. Česna yra pirmojo Dirvos romano konkurso mecenatas. Ne iš savo milijonų jis tą tūkstantinę atskyrė, bet sukvėję ją sunkų darbą dirbdamas. Tuo pačiu metu jis nepamiršo, kad yra tokių tautinės kultūros uždavinių ir vertybių, dėl kurių nesunku ir prakaisto lašą nuo kaktos nubraukti, ir naktį nemiegoti, ir nuo vieno kito prabangos dalyko atsakyti. Gerbiamasis p. Česna šiuo atveju pats vienas išpirko kaltes kelių šimtų tautiečių, kurie visatp besiteisindami, nepaslenka išleisti keliolikos dolerių per metus nors patiems vertingiausiems lietuvių grožinės literatūros veikalams įsigyti. Minimas mecenato žygis yra atskiro pobūdžio paradoksas, malonus ir širdį šildantis paradoksas.

Dirvos pirmojo romano konkurso steigėjas p. Česna yra gyvas pavyzdys, kuris turėtų mums ne tik pažadinti iš snaudulio, bet ir pastūmėti į atvirą ir platlenktynių lauką...

Pirmasis Dirvos romano konkursas susilaukė dešimties vekalų. Iš tų dešimties penki buvo tokie darbai, dėl kurių buvo palankiai pasisakoma ir dar bus rimtai kalbama. Tokis nuošimtis daugiau ar mažiau pasisekusių kūrinių akivaizdžiai liudija, kad lietuviai rašytojai kuria, kad romano žanre jie daro regimą pa-

(Nukelta į 4 psl.)

AR NAUDOJATE ELEKTRĄ SEKMADIENIAIS?

LET'S
LEGALIZE
SUNDAY
NECESSITIES!

- Gas
- Electricity
- Telephone
- Telegraph
- Newspapers

- Other news publications
- Public transportation
- Public communications
- Drugs and medical supplies
- Personal hygiene needs

- Gasoline and oil
- Household fuels
- Radio
- Television
- Fresh milk and food

Sekmadienio Būtinybių Papildymas sumodernintų Ohio 1831 Mėlynąjį Įstatymą (Blue Law), varžantį patarnavimus sekmadieniais minėtoms septynių dienų savaitėje būtinybėms... ir daugiau nieko.

VOTE YES ON ISSUE #1

Ohio Blue Law Constitutional Amendment Committee — William Howlett, Chairman

210 Broadway — Cuyahoga Falls, Ohio

ŽODIS APIE ROMANĄ IR TREMTĮ

Laureatės Alės Rūtos žodis

Mes gyvename svetimose šalyse ir nenormalioje būsenoje. Be savosios žemės ir be savų žmonių bei savos kultūrinės aplinkos mūsų psichika yra nuolatos įtempta tarp norų ir negalios, tarp siekimų ir nusivylimų. Gimtinės vaizdai blėsta, gimtosios kalbos vartojimas ribotas ir nuolatos siaurėja, o nostalgija nė vieno išsivio nepalieka. Svajojame apie greitą sugrįžimą į Lietuvą, o realybė žiauriai mus nuo jos tolina. Daugelis esame beveik sustabde laiką, tebegyvendami paskutiniuosius Lietuvos oro įkvėpimus, o gyvenimas eina tenai ir čia, skirtumas tarp nesikeičiančių žmonių ir priaugančių didėja.

Šita nenormali tremties būsena mus daro nervingais, kontroversiškais, nepastoviais ir nerealiais net savųjų tarpe. Mes ilgimės Tėvynės ir apie ją svajojame, o nejučia karštingai kuriamės svetimuose kraštuose, dažnai net nebeprotingai griebdami materialius dalykus ir užmiršdami dvasinius, amžinuosius mūsų asmens ir tautos reikalus bei kovą už juos. Mes liejame rašalą, bet ne ašaras, dėl jaunimo asimiliavimosi svetur; mes barstome spaudoje tikstančius žodžius, bet sunkiai atidarome pinigines ir širdis bei protus, kad jaunimą labiau prie savęs ir prie mūsų tautos prilaikytume.

Mes lengvu mostu sukritikuojame savus menininkus, rašytojus ir spaudos leidėjus, nors jų darbai yra dielė ir svarbia mūsų tremties prasmės dalimi; nes lietuvių tremty kuriama kultūra, o ne kraunami kapitalai dar mus prilaiko prie tautos kamieno, dar neleidžia sunykti ir įgalina sugrįžti kada nors į tautos versmę.

Mes dejuojame, kad nėra tinkamų skaitinių jaunimui, kad nesame sava literatūra priaugę pasaulinės literatūros lygio; šaukiame mecenatų, skelbiame

konkursus. Ir atsigręžę abejojame ty konkursų naudingumu, šypsomės iš besistengiančių romanistų ar poetų, nenoromis sutinkame naujas knygas.

tik draugiškas arba naikinančias recenzijas, dažnai pro asmenį nematydami tikros jo darbo vertės.

Tokie kontrastai tremtyje iš-

Dirvos romano konkurso laureatė Alė Rūta.

Šiandien baramės, kad mecenatai šykštūs, kad rašytojai išsėmę ir pavargę, kad siaubia nuosmūkis; o rytoj vėl pajuokiams konkursų skaitlingumą, rašome

semia mūsų jėgas. Tarytum pils-tome smėlį iš vieno kranto į kitą, užmiršdami ieškoti aukso. Tarytum ne tyliųjų kūryba ir susikaupusių kultūrinis darbas mus

Dirvos romano konkurso jūry komisija. Sėdi iš kairės: Juozas Kapočius, Faustas Kirša, Antanas Gustaitis. Stovi: Viktoras Vizgirda ir Stasys Santvaras.

išgelbės, o rėksnių berniai, sieksninės asmeninės kritikos, ironija ir desperatiškas blaškymasis.

Literatūra gimtąja kalba yra viena iš didžiausių tautinių versmių, kurios gaivina ir neleidžia tremtiniui užtrokšti svetimose šalyse. Iš visų žanrų literatūroje romanas yra lengviausias prieinamas ir suprantamas tautiečių masėms. Bet jis nėra tik miego piliulė vakare išvargusiam, kad pasilieptų ir saldžiai užsnūstų. Romanas, kaip ir kitų formų literatūriniai kūriniai, gali būti grožio ar tiesos nešėjas, gali būti gyvenimo veidrodžiui bei rodykle į ateitį. Romano mintys ir siužetas gali skaitytojui parodyti jį patį; gali jį išklaidyti ar išdvasinio snaudulio pažadinti. Romanas nebūtinai yra jaudinančia meilės istorija; jis gali būti jaudinančia ir žadinančia tautiečio - tremtinio istorija. Romanas gali būti, apamai, žmogaus istorija. O pažinti žmogų ir pažinti patį save tremtiniui yra labai svarbu; pažinti save, lietuvi, svetimoje aplinkoje, išmatuoti santykį išviršinės grūties ir vidinių galių, pasvarstyti savus vargus ir problemas. Meno kūrinį pažinti žmogų yra lengviau negu pedagoginiame straipsny.

Save pažinus gal neklestėti neapykantos, kontroversijos ir isterika, kurios tikiai stumia mus į pakalnę; gal mūsų žingsniai pasidarytų tvirtesni, ir sustiprėtų valia dirbti, ir padidėtų viltys per tautinę kūrybą išsilaikyti, kol politinės sąlygos ir politiniai veiksniai padės mums grįžti į savą kraštą.

Užtai tegu klesti Draugo literatūriniai konkursai, tegu klesti ir būna kasmet tęsiami Dirvos romano konkursai, kaip tegu bujoje ir kitų žanrų bei kitų menų, ypatingai jaunimui, įvairios skatinančios ir ugdančios varžybos. Jei dailininkai, muzikai ir kiti lengviau gali būti įvertinami kitataučių, tai mūsų literatūros kūrėjus palaikyti ir jiems tobulėti padėti gali tik savieji.

MES ESAM GYVAS TAUTOS PROTESTAS

(Atkelta iš 3 psl.)

žangą ir kūrybinės dvasios nepraranda. Šia proga aš visa širdim dėkoju visiems kolegoms, kurie Dirvos romano konkurse dalyvavo. Šios dienos pralaimėjimas tegul neapkartina jų širdžių, nesgi nėra konkurso, kurio dalyvių tarpe nebūtų tokių, kurie laurų vainiko šį kartą nepasiekė. Būtu itin džiugus reiškinys, kad kituose Dirvos konkursuose dalyvautų dar daugiau lietuvių rašytojų, kurių ne vieno šį kartą galėjom pasigesti.

Jūry komisijos nariai, per savaitę privaleję perskaityti duneikos apimties romanus, į atsakingą darbą buvo įsijungę visu atsidėjimu ir rūpestingumu. Poetams Faustui Kiršai ir Antanui Gustaičiui, Liet. Enciklopedijos leideiui Juozui Kapočiui, ir dail. Viktorui Vizgirdai tariau viešą ir nuoširdų dėkui už talką. Dėkui jiems už malonią bendradarbiavimo nuotaką, dėkui už pastangas visu vidiniu atsakingumu pažvelgti į kiekvieną atsiųstą veikalą, dėkui ir už tą vieningą sprendimą, kuris nėra per dažna apraiška Jūry komisijų darbuose.

Pirmojo Dirvos romano konkurso laureatė yra mano giliai gerbiama ir miela kolegė Alė Rūta, Jūry komisijos vardu aš ją nuoširdžiausiai sveikinu ir linkiu, kad ilgus metus nepalūžtų jos kūrybingos dvasios sparnai. Vienbalsiai premijuoto kūrinio Kelias į kairę suglaustą aptarimą duoda Jūry komisijos aktas. Šio garbingo susirinkimo dalyviai netrukus pradės premijuotą veikalą skaityti Dirvos skiltyse ir, esu tikras, daugumas jų gėrėsis ir džiaugsis nauju mūsų grožinės literatūros žingsniu į menines aukštumas.

Rašytojai Alėi Rūtai Bostone jau yra paskirta antra premija.

REMKIME LITUANUS

MIELI TAUTIEČIAI,

Šiais Maironio metais spalio mėnesį lietuvių akademinis jaunimas rengia LITUANUS žurnalo piniginių vajų.

Šio vajuos pasisekimas ir tolimesnė LITUANUS žurnalo padėtis pareis tik nuo mūsų tautiečių šio reikalo supratimo ir dosnumo. Todėl prieš prasidedant vajui, Centrinis Vajaus Komitetas, Rochesteryje, kreipiamės į visus lietuvius su nuoširdžiu prašymu — kad visi teigiamai įvertintų mūsų studentijos pastangas ir visomis išgalėmis prisidėtų prie vajuos pasisekimo.

Tik su Jūsų aukomis LITUANUS galės išsilaikyti. Nėra užtenkamai prenumeratų, kad vien su jais LITUANUS galėtų būti leidžiamas.

Visi lietuviai norime prisidėti prie mūsų Tėvynės laisvinimo darbo; jau bus tuoj aštunti metai kaip LITUANUS šį darbą atlieka.

Tolimesnis LITUANUS leidimas yra Jūsų renkosė. Centrinis Lituanus Vajaus Komitetas

Ar nederėtų jai palikti saulę ir palmių šlamesį Los Angeles mieste ir keltis į ten, kur jos kūrybiniai darbai randa tiek šiltų ir jaukių užuovėjų?...

Pirmasis Dirvos romano konkursas laikytinas puikiai pasisekusiu. Drįstu skatinti Dirvos redakciją ir Vilties D-jos valdybą įtempti jėgas ir visa padaryti, kad p. Česna nebūtų pirmas ir paskutinis Dirvos romano konkurso mecenatas. Gal per dažna būtų kasmet romano konkurso skelbti, bet kas antri metai jis galėtų virsti tradicija. Ir rašytojai, turėdami du metus, galėtų ir to atliekamo laiko daugiau savo kūriniui skirti.

Novelių premijavimas, kuris jau paskelbtas, yra nuoširdžiai sveikintinas, tačiau jau šis romano konkursas akivaizdžiai rodo, kad didelių epinių veikalų kūrybos skatinimas duoda tokių vaisių, kurie ir šiom apmetimo dienom nuplieskia mūsų veidus ir širdis šiltu ir gaiviu pragiedru liu.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ
DIRVA METAMS KAINUOJA TIK 10 DOLERIŲ

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

ALISTAIR MACLEAN

Vertė J. P. Palukaitis

(71)

Michaelis Reinoldas grimzdo į pamišimą — lėtai, bet nesulaikomai, ir baisiausia buvo tai, kad jis tiksliai žinojo, jog eina iš proto. Tačiau nuo to momento, kada juos šiame požeminiame rūsyje prirakino prie kėdžių ir į jų kūnus suleido paskutinę injekciją, jam jau nebebuvo galima gintis nuo nesulaikomai išsivystančio pamišimo, ir juo labiau jis bandė priešintis, juo labiau jis stengėsi nekreipti dėmesio į simptomus — juo aštriau ir skausmingiau jis registravo tuos siaubinguosius simptomus, juo giliau į jo smegenis rausėsi tie velniškieji nagai — cheminiai nagai, kurie vedė jį iš proto.

Jis būtų visa, ką turėjo ir dar turės, atidavęs už tai, kad galėtų atsiplėšti nuo kėdės aukštosios atlošos, kristi ant grindų arba mestis į sieną, kad kiekvieną savo muskulą, kad visą savo kūną bet kokių įmanomų būdu nutrenktų, griebtųs kažko beviltiško — nesvarbu ko, kad tik nereikėtų daugiau kęsti to nepakeliamo kutenimo ir tos siaubingosios įtampos, kuriuos iššaukė jo nervų galinių trukčiojimas ir drebinėjimas. Tai buvo senasis kinų kankinimo metodas, kutenant padus, tik šimtą kartų sustiprintas ir ne plunksnomis, bet nesiliaujančiais actedrono dūriais, lyg plonytėmis, velniškomis adatėlėmis, ku-

rios kiekvieną nervą išstatė neįsivaizduojamam, nepakeliamam erziniui.

Bangomis jį apimdavo šleikštumas, kylas iš skrandžio, lyg ten kas nors būtų įgrūdęs širšių lizdą, atsirado kvėpavimo sutrikimai, vis dažniau jam kažkas užimdavo gerkle taip, kad jis traukulių tampomas ir pilnas baimės gaudydavo orą ir galvodavo jau uždūstas, bet paskutinę sekundę traukuliai staiga atsileisdavo ir jo iškankinti plaučiai prisipildydavo oro. Jo galvoje viešpatavo tamsus pakrikimas, jo samonė atrodydavo gėstanti ir vis labiau ir labiau prarandanti ryšį su tikrove, kad ir kaip beviltiškai jis stengėsi apsaugoti paskutinius protavimo likučius, kuriuos dar buvo palikę actedronas ir mescalinas. Savo pakaušį jis jautė, lyg, jį veržtų milžiniški varžtai, ir jam nepaprastai skaudėjo akis. Jis tarėsi girdys balsus; balsas, kurie aidėjo iš labai toli, ir jo pasipriešinimo likučiai buvo paraližuojami, ligi pagaliau jis nugrimzdo į tamsią pamišimo miglą.

Tačiau balsai vis ėjo — juos girdėjo net juodžiausioje tamsybėje. Ne, ne balsai, norį jam ką nors pranešti, tai buvo ne balsai, bet vienas balsas. Ir tas balsas nebuvo jo pamišimo šnabždesys, kaip kiti balsai anksčiau, tas balsas šaukė garsiai, jį pasiekė savo stiprumu, kuris praveržė pro tirštą jo pamišimo miglą, ir jo tonas buvo toks beviltiškas, toks įkyrus, kad joks žmogus, kuriame dar bebūvo likęs truputis gyvybės, negalėjo jo neišgirsti. Vis iš naujo artėjo balsas, atkaklus ir nesiliaujas, jis atrodė kiekvieną akimirką garsėjas, kol pagaliau tamsioji migla, apėmusi Reinoldą, tiek prasiskleidė, kad jis vieną trumputę akimirką sugebėjo jį atpažinti. Tai buvo labai pažįstamas balsas, nors ir niekada negirdėtas tokiu tonu, kaip dabar — jam toptelėjo, kad tai buvo Janscio balsas, kuris jam be paliovos kartojo: "Pakelk galvą aukščiau! Pakelk galvą, dėl Dievo meilės! Pakelk galvą! Pakelk galvą!"

Lėtai, centimetru po centimetro, tokiomis pastango-

mis, lyg reikėtų kelti milžinišką svorį, Reinoldas kėlė ant krūtinės nusvirusią galvą, vis dar tvirtai užmerktomis akimis, ligi pajuto, kad pakaušis atsirėmė į kėdės atlošos medį. Toje padėtyje išbuvo valandėlė, alsuodamas lyg tolimųjų distancijų bėgikas po nepaprastai sunkių rungtynių, tačiau netrukus jo galva vėl pradėjo smukti priekin.

— Išlaikyk pakeltą galvą! Aš tamstai sakiau, kad turi išlaikyti pakeltą galvą! — šaukė Janscis įsakančiu tonu, ir Reinoldas staiga pajuto, užregistravo absoliutiškai aiškiai, kad Janscis jam perdavė šiek tiek tos fantastinės valios jėgos, kuri jam padėjo pasprukti iš Kolyms kalnų ir išlikti gyvam begalinėje kelionėje per niekieno žemę Sibiro ledynuose. — Aš sakau tamstai, laikyk iškel- tą galvą! Taip, tai daug geriau! O dabar akis — atmerk akis ir pasižiūrėk į mane.

Reinoldas atmerkė akis. Tai pareikalavo iš jo tokių pastangų, lyg prie vokų būtų pritvirtintos storos švino plokštės, tačiau galų gale jam pasisekė atsimerkti. Iš karto jis nepajėgė nieko atpažinti, viskas prieš akis atrodė lyg neryški migla, bet pagaliau jis suprato, kad jo žvilgsnis tikrai susidūrė su neryškia migla, ir jis svokė, kad ant akmeninių grindų buvo dvidešimt centimetrų vandens ir kad visomis šio rūsiu sienomis buvo išvedžioti vamzdžiai, iš kurių veržėsi tas garas: drėgnas karštis, aštresnis, negu bet kurioje partijoje, taip pat priklausė prie "apdirbimo".

Dabar jis jau galėjo įžiūrėti ir Janscij. Jis matė jį lyg pro aprasojusį stiklą, tačiau jau galėjo jį matyti maždaug už trijų metrų ir lygiai prirakinant prie kėdės. Jis galėjo matyti, kaip tas galvą nuolat sukinejo iš vienos pusės į kitą, kaip žandikauliai be paliovos malė ir jo prirakintos rankos užsignaužinėjo ir atsignaužinėjo, kad kiek sušvelninus tą nepakeliamą įtampą, tą velniškai skaudų kutenimą nervų sistemoje.

(Bus daugiau)

KĄ MAČIAU KOMUNISTINIAME JAUNIMO FESTIVALyje? (3)

SUSITIKIMAS SU LIETUVIAIS IŠ PAVERGTOSIOS LIETUVOS

Romas Kezys

Susitikimas su lietuviais iš pavergtosios Lietuvos, galime sakyti, buvo tikatsitiktinis, t.y., nebuvo galima susitarti ir sueiti kur nors kavinėj, pasidėti porą valandų ir pakalbėti. Mes, iš laisvojo pasaulio turėjome juos formaliai persekioti, kol pasisekdavo pagauti, pasikeisti vienu kitu žodžiu, ir tuo mūsų kontaktas baigdavosi. Gi tarybiniai lietuviai nedėjo jokių pastangų su mumis susieiti ir pabendrauti. Priešingai. Jie nuo mūsų bėgo, ir vengė bet kokio kontakto tarsi bijodami, kad mes jų kokia liga neapkrėstume. Šito negalima pasakyti apie visus ten dalyvavusius tarybinius lietuvius, bet kadangi jiems individualiai nebuvo leista žmonėti (visą laiką laikydavosi grupėje), tai su grupe kalbant be abejo tik vieną nuomonę buvo galima patirti - Kremliaus padiktuoją. Tie, kurie turėjo lietuvišką sielą ir širdį, prie geriausių norų negalėjo savo minčių išreikšti.

Su tarybiniais lietuviais kalbant buvo galima įsitikinti, kad jiems buvo įsakymai vengti susitikti laisvojo pasaulio lietuvių. Tokia pažiūra be abejo derinasi su pavergtųjų "kultūrinio bendravimo" samprata, t.y., bendrauti galima tarp Kremliaus pakalikų ir laisvojo pasaulio lietuvių, bet ne tarp visų lietuvių abiejose geležinės uždangos pusėse.

Iš anapus festivalyje dalyvavo apie 20 lietuvių, iš kurių apie 15 buvo turistai, o likusieji - sovietinės delegacijos nariai. Iš laisvojo pasaulio lietuvių mano žiniomis buvo 4. Iš Lietuvos tikėjome sulaukti apie 100 lietuvių, tačiau jų nesulaukėme. Iš anksto spaudoje buvo skelbiama, kad da-

lyvaus 60-ties žmonių Švedo ansamblis. Labai nusivylėme, kai sužinojome, kad ansamblis neatvažiuos. Pasirodė, kad ansamblis ruošėsi festivalyje dalyvauti, ir tik kelių paskutinių dienų laikotarpyje jiems buvo uždrausta vykti į Helsinkį. Bandėme iš atvykusiųjų patirti, kodėl ansamblis neatvažiuo, tačiau jie sakėsi nežiną.

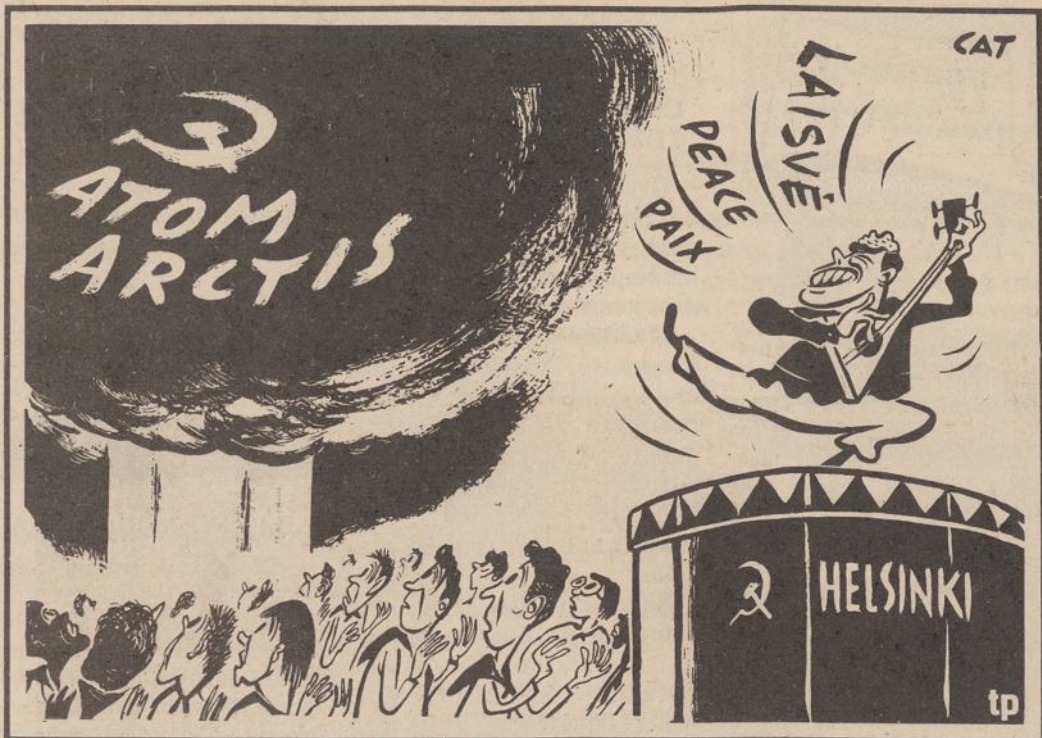
Pirmasis susitikimas su tarybiniais lietuviais buvo labai neįdomus. Kai sovietų laivas "Gruzija" su sovietų delegacija įplaukė į uostą, kelių tūkstančių minia triukšmingai ir su entuziazmu juos pasitiko. Minios tarpe maišėmės ir mudu su draugu. Laisvas baltas, išpuoštas vėliavomis, plakatais, festivalio ženklais, iliuminuotas. Girdėjau, kad "Gruzija" yra vienas iš moderniškiausių sovietų laivų. (Neseniai V. Alseika "Drauge" rašė, kad "Gruzija" yra prieš karą buvęs lenkų laivas.). Ir tikrai - laivas iš lauko ir vidaus sudarė gerą įspūdį. Kai pradėjo delegatai lipi iš laivo užklauskau dažno, ar yra lietuvių. Atsakymai buvo teigiami, tačiau lietuvių išlipant neužtikom ir nepastebėjome. Dauguma delegacijos narių buvo uniformuoti - smėlinės spalvos kostiumėlis ir raudoni marškiniai. Kai kurios respublikos vilkėjo savo tautinius rūbus. Nesutikę lietuvių, pradėjome vaikščioti po uosto krantinę, kur įvairios Sovietų delegacijų grupės darė eksperimentus pasirodymams ir visai laisvai maišėsi tarp masės žmonių. Dėl viso ko užklauskiau vieną ukrainietį apie lietuvius. Jis patvirtino savo kaimynui su tuo pačiu klausimu, ir to kaimyno atsakymas buvo: "Aš esu lietuvis".

Pasisakė mokąs lietuviškai. Tada pradėjome lietuviškai kalbėti. Jo pavardė - Zenonas Marčiulionis, apie 24 m. kolūkio viršininkas iš Vilkaviškio rajono. Raudonais skruostais, simpatiškos išvaizdos, neseniai baigęs žemės ūkio mokyklą. Tuoj pat prisistatė ir kitas lietuvis - Petras Radzevičius, 24 m., baigęs Vilniaus konservatoriją. Zenonas čia atvažiuojo kaip Sov. S-gos atstovas žemės ūkio klausimais, o Petras dalyvavo styginių instrumentų konkurse. Pasisakėme, kas mudu esame, kad atvykome pasimatyti su tarybinės Lietuvos lietuviais, pasikalbėti, pažinti juos. Šiuo momentu staiga atsiskuko nugara į mus stovėjęs vyriškis ir griežtu balsu į mus prašė: "Jei norite ką sužinoti apie mus, kalbėkite su manim". Prisistatė kaip Aleksandras Česnavičius, 32 m., Lietuvos komjaunimo pirmasis sekretorius. Taigi - stambi figūra komunistinėje hierarchijoje.

Jo veidas buvo persunktas neapykanta, o sugniaužtos kumštys ir pakeltas balso tonas rodė, kad jis pasiryžęs čia pat mus vietoje "sutvarkyti". Jo laikysena aiškiai rodė stoką elementariausių mandagumo taisyklių.

Mano draugui pavyko su anais dviem pora žingsnių atsitolinti nuo mūsų ir keletą minučių ramiai pakalbėti. Česnavičius užklauskė keletos informacijų apie mane. Pasisakiau kas esu. Mano pasisakymas jam, atrodo, priminė vaikystę: "Žinau gerai ir skautus ir ateitininkus, ir jaunlietuvių". Šiuos žodžius pasakė su pajauka ir panieka. Jo pagieža visam tam kas lietuviška šiaipus geležinės uždangos, pasirodė, užvirė 1960 m. Tais metais jis lankėsi JAV ir kalbėjosi su mūsų studentijos atstovais A. Mickevičium ir L. Mockūnu. Šie savo įspūdžius aprašė spaudoje. Česnavičius, degas pykčiu, įrodinėjo, kad tie studentai jį melagingai apšmeižė. Jis sakėsi neturįs abejonų, kad ir mes esame tokie patys "fašistinės atplaišos" kaip ir tie du, ir todėl jam neesą tikslo su mumis kalbėti. Bandžiau įrodyti, kad galima kultūringai padiskutuoti ir pasilikti prie savo skirtingų nuomonių. Tačiau Česnavičius buvo nepakeičiamas. Vien metu jis paparbėjo, kad mano draugas su jo dviem kolegom atsitolino nuo mūsų keletą žingsnių. Jis skubiai patraukė mane už rankos link jų. Kai Č. užėmė tokią poziciją, kad galėjo su manim kalbėti ir girdėti ką anie trys kalbą, tęsėme toliau savo bergždžias diskusijas.

Česnavičiaus pažiūra bendradarbiavimo atžvilgiu buvo svarbi,

Maskvos balsas...

nes jis davė toną ir likusiems mūsų pokalbiams su atvykusiais lietuviais, būtent - vengti bet kokio kontakto su Vakarų Pasaulio lietuviais. Šia proga kultūrinio bendradarbiavimo šalininkams, pasiremiant intymia patirtimi, galima užtikrinti, kad raudonieji "kultūrinio bendravimu" suprantą komunistinės propagandos pavimą užsienio lietuviams, bet ne bendravimą žmogaus su žmogumi. Nemanau, kad bet koks taurus lietuvis galėtų leisti į tokį "bendravimą". Pažymėtina, kad Česnavičius ir visoj sovietinėje hierarchijoje nėra eilinė figūra. Vienam kolokvijume jis pasakė vieną iš trijų pagrindinių kalbų, ypatingai puldamas Vakarų pasaulį, kuris jo nuomone yra atsakingas už visas pasaulio krizes. Čia buvo vienas iš tų retų atvejų, kai mes džiaugėmės, jog niekur nebuvo skelbta, kad Česnavičius yra lietuvis.

Vienintelis kartas per visą festivalį, kada girdėjau oficialiai ištarant Lietuvos vardą, buvo studentų seminar "Studentų rolė kovoje dėl tautinės nepriklausomybės". Keliolika kalbėtojų puolė Vakarų Pasaulį, ypatingai JAV, kaltindami juos imperializmu, kolonializmu ir pan. "Rinktinė" publika nevaržė savo džiaugsmo, girdėdama šios kaltinimus. (Į šiuos debatus JAV delegacija tebuvo gavusi tik 4 bilietus). Kai atsistojo kalbėti Olandijos atstovas, ekonominių mokslų studentas, jis savo žodį taip pradėjo: "Iki šiol girdėjome tik apie vakariečių kolonializmą. Gi dabar pakalbėsime apie sovietų imperializmą." Salėje pakilo baisus triukšmas. Kai kurie atstovai kilo iš kėdžių ir ruošėsi fiziškai šį olandų drąsumą sutvarkyti. Nepaisant didelės betvarkės, kalbėtojas išdėstė visą sąrašą kraštų, kuriuos Sov. S-ga yra okupavusi nuo 1920 metų. Jų tarpe paminėjo ir Lietuvą. Po olandų balsą pareikalavo Sov. S-gos atsto-

vas, kurio prašymas, žinoma, buvo išpildytas. Jis įrodinėjo, kad visų šių pavergtų kraštų atstovai, kaip sovietinių respublikų nariai, dalyvauja festivalyje, ir kad suinteresuotieji gali pasiklausti jų pačių apie sovietinį imperializmą. "Geras atsakymas", pagalvoju. Jei tas olan-

das norės pakalbėti su lietuvių atstovais, jis be abejo prieš tik prie Česnavičiaus, o šis jį atitinkamai "nušvies" apie savo bosų kolonializmą. Sovietai tikrai nusipelnė medalio už pajėgumą nutildyti pavergtųjų žmonių troškimus. (Bus daugiau)

STUDIJŲ SAVAITĖ VOKIETIJOJE

Jau veik papročiu virtusi Europos Lietuvių Fronto Bičiulių Studijų savaitė šiais metais rugpjūčio 21-28 dienomis buvo ruošiamą platesniu mastu. Mat prisijungė Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, Skautų ir Skaučių Brolija, Ateitininkai, lietuvių studentija. Paskaitininkai irgi margi, o ne vienos kurios srovės.

Studijų savaitės tikslas atsigauti dvasia, praturtėti žiniomis ir patirti su savaisiais. Vietą gan graži, puikiuose "Haus der Begegnung" rūmuose Königsteine, apie dvidešimt kilometrų nuo Frankfurto am Main, jei neklystu, Vokietijos krašto valdžia finansškai parėmė visą suvažiavimą, kas įgalino praveisti jį tokiu plačiu mastu.

Viso dalyvavo apie šimtas asmenų. Iš Vokietijos, Italijos, Anglijos, Šveicarijos, Prancūzijos, Švedijos ir kitur.

Programa telkėsi ir sukosi apie du rūpimus ir aktualius klausimus. Apie Rytų Europą ir Maironį. Kalbant apie Europą, pasikaitos šakojosi į istorinės Rytų Europos susidarymą - prof. Z. Ivinskis, Kultūrų sanbėgą Rytų Europoje - prof. Maceina, Lietuvių įnašą į Rytų Vakarų kultūras - dr. Čeginskas, Rytų-Vakarų kultūrų susidūrimas Vilniaus meno paminkluose - dr. Reklaitis.

Buvo numatyta prof. Ereto paskaita tema, Lietuva kaip Rytų-Vakarų susitikimo erdvė, bet dėl tarnybinių reikalų, profesorius negalėjo tuo metu išvykti iš Šveicarijos.

Maironio sukakties pagrindine paskaita Tautos skundas ir jos viltis Maironio kūryboje - rašyt. Spalis, Maironis lietuvių muzikoje - V. Banaitis, Maironio lyrikos savybės - stud. T. Povilavičius. Visas tas paskaitas vainikavo Maironio muzikos ir dainų vakaras.

Be šių pagrindinių temų buvo ir šalutinės aktualijos, kaip Vokietijos Liet. bendruomenės problemos - E. Simonaitis, Vaikų auklėjimas tremtyje lietuviškoje Ivasioje - S. Stankaitis, Krikščionių vienybės problema - prof. Vlaceina, Religinė būklė Lietuvoje - tėv. Bernatonis ir taip toliau.

Visos paskaitos referatai buvo uokšto lygio. Klausant prof. Maceiną (studijų savaitės moderatorių), prof. Ivinskio ir kitų pasijusdavai tartum mieluose universiteto rūmuose Kaune. Po kiekvienos paskaitos kildavo įdomios, vertingos diskusijos. Vakarų lotynų, Rytų-bizantijos kultūros, pasirodė, turi ir savo gerbėjus ir oponentus. Jei prof. Ivinskis tvirtas "lotynistas", tai, anot prof. Maceinos, Bizantija net ir viduramžiuose neprarado savo spinduliuojančios šviesos.

Ir jaunosios jėgos kaip dr. Reklaitis, dr. Čeginskas ir kiti toli neatsilikę, moksliškai, sąžiningai supažindinę klausytojus su Lietuvos meno paminklais, su lietuvių įnašu į Europinę kultūrą.

Netruko vakarais ir linksmos, pramoginės nuotaikos su dainomis, muzika, deklamacijomis,

linksmais fejtonais, tautiniais šokiais ir kitomis pramogomis. Paminėtinas ir skautų laužas, praėjęs gražioje nuotaikoje.

Apart studijų, pertraukos metu nesustojė intensyviai, kūrybingas darbas. Studentų Ateitininkų Sąjunga turėjo savo metinę konferenciją, evangelikai sušaukė jaunimo susirinkimą, Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos posėdis, skautų vadų pasitarimas ir dar visa eilė kitų posėdžių ir susirinkimų. Kartais toji gyva nuotaika veikti, išnaudoti progą spon-taniškai iššaukdamo kad ir mažesnio pobūdžio susirinkimą, visai nenumatytą plane. Štai energingas evngelikų pastorius skaitė eilę savo verstų psalmių-giesmių į lietuvių kalbą, prašydamas padėti, patarti.

Idomu buvo pasikalbėti su tautiečiais suvažiavusiais iš tiek kraštų, bet ypač dėmesį traukė neseniai atvykę iš Lietuvos, vos prieš porą, trejetą metų.

Atvykusius galima būtų suskirstyti į tris kategorijas. Pirmoji - karšti patriotai, visokiais būdais prisidėję, rėmę partizanų veiklą, kai kurie iš jų susipažinę ir su komunistų kalėjimais. Antroji kategorija, geri lietuviai, turėję tėvynėje neblogą, patinkantį darbą, dabar svetimoje vokiečių mėsėje jaučiasi išmesti iš vėžių, be draugų, be giminių, pažįstamų. Jie ilgesingai gyvena Lietuva, prisimena artimuosius, bičiulius ir moraliskai skursta, tačiau bijo grįžti, nes Stalininis teroras, padaręs ratą, davęs šokių tokį poilsį, gal vėl kada pasibels į duris. Trečią grupę sudaro jaunimas jau išėjęs komunistinę mokyklą. Daugumas jų, greičiausiai tėvų paveikti, gan nuoširdžiai jungiasi į tremtinių veiklą ir, jei kartais jiems kyla kurie abejojimai, jie nebijo jų pasakyti, pasiginčyti. Jie trokšta tiesos ir, esu tikras, jie ras ją. Tik vieną sutikau, kuris į visą tremtinių veiklą žiūrė dar pro raudonojo propagandisto akis. Nors jo žmona, žymiai inteligentiškesnė, pabėrė daug tiesos ir apie raudonąją rojų. Ji pripažino ir vis didėjantį kyšininkavimą, ypač stengiantis patekti į universitetą, pripažino, kad dviejų metų darbo stažas, baigus gimnaziją išblaško jaunimą, atitraukia jį nuo mokslo. Ir kitų mažesnių ir didesnių nesklaidumų išliko aiškūs, gražiai besikalbant.

Didžiausias nuopelnas suvažiavusių buvo jų noras prisidėti pagal pajėgumą, prie gražios kūrybingos nuotaikos, kas atnešė gražiausių vaisių. Žinoma, didelį darbą atliko ir Studijų Savaite komisija, kurios nariai retai ir prisėdo (Alina Griniene, dr. kun. Aviža ir kiti), tačiau viskas tiek sklandžiai ir pagal numatytą planą vyko, kad nebuvo laiko erzumui, nepasitenkinimui. Nenuostabu tad, kad sunku buvo skirstyti, pagyvenus pakilia dvasia, kultūringai padiskutavus, pasidalinus problemomis, kurios tiek aktualios, susibičiuliavus su žmonėmis, kurių prieš laiką nepažinojai. (b)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

Los Angeles lietuvių skautų stovyklą Arrowhead kalnuose uždariant S. Naujokaitis raportuoja rajono vadui V. Pažiūrai. L. Kančausko nuotrauka

Spaudoje pasidairius

IDOMU ŽINOT LIETUVOS VIE-TOVES

Lietuvos Pajūrio antrajam metų ketvirčio leidiny, A. Neverdausko straipsnis apie Nemuno ištaką tikrai įdomus, įdomus tuo kad dažnam lietuviui toji sena, garbinga Lietuvos vietovė nėra tiksliai žinoma. Dažnas mano, kad Nemunas ištisa savo vagą įteka į marias.

A.N. paryškina, kad Nemunas "žemiau Tilžės šakojasi į Gilią ir Rusnę, ir netenka savo vardo" ir kad "... Nemuno vanduo neria Rusnės upe žemyn, ir verpetais sukdamas pramovęs Raginikų salą, ties Rusnės bažnytkaimiu išsišakoja. Kairėn nubėga Skirvytės upės vardu, o tiesiog pamario link šauna sriaušaus Pakalnės upelio vardu".

Toliau A.N. sumini upes: Atmatą, Tiesiąją, Vytinę, ir Kubilį. "... Tarp Tiesiosios, ir Vytinės randasi nemaža Elenos sala".

Visa tai, manau, be vietinių, labai retam atokiau gyvenančiam lietuviui nėra žinoma, nors, tikrai dažnam lietuviui įdomu žinoti, Lietuvos sritį, kur dvelkia garbinga senovė...

Tikrai įdomu žinoti, kaip ta sala tarp Tiesiosios ir Vytinės upių senovėje vadinta? Elenos vardas nelietuviškas.

Kitoj vietoj Lietuvių Pajūrio laidoj, Ar žinai kad... skyrelyje rašoma:

"... Skardelis - miškas Semboj, 18 km. į šiaurę nuo Karaliaučiaus 6 km. į vakarus nuo Rudavos, tarp Vaitnikų, Mogaičių, Langėnų, bei Žaslaukių, yra Alkos kalvų virtinės dalis".

Alkos - senovės lietuvių šventieji miškai, į kuriuos pašaliniam nevalia buvo įžengti. Alkoje buvo įrengti aukurai, dažnai po drūtais, žaliais ažuolais, kuriose šventoji, negestanti Ugnis degė, vaidilūčių sergstima.

Į metines šventes: pavasario, vasarą Saulės atogrąžos, vėliau pavadintą "joninėm", rudenop - Jaugaubės, tai javų nuo laukų suvalymo šventės. Mažai lietuvių apie tai ką nežino.

Nelengva norintiems žinoti apie Lietuvos garbingą praeitį, nes lietuvių kalboje neturime senovinės Lietuvos būtovės aprašymo. Lietuviai snaudžia, ar žaidžia ir kūdikiai.

Gimtinės, Lietuvos senovė, tai magiška tvirtovė, ar kiek tiksliau - Lietuvos brangenbių neišsamišamas sandėlys! Iš jos, ir tik iš jos sąmoningas lietuvis ima stiprybę, paguodą, ir tvirtą lietuvių pasididžiavimo jausmą. Jei laiku susivokia.

Senovę pažindamas, ją gerbdamas kaip doras vaikas savo motiną; kur negyventų, kur nenuklystų, didžiulis esąs lietuviu, ir tokiu liks, savo vaikus ir ainius išiebdamas Lietuvos meilės jausmais iki, kelintai kartai. Nesidomįs savo gimtos tautos praeitimi, jos reikalais, it gyvulys, tenkinasi geresniu ēdalu ir svetimais dvasiniais skanėstais.

Tikriems lietuviams, sąmo-

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

CHICAGOS TRIJŲ LIETUVAIČIŲ TRAGEDIJA

Gražų rudens vakarą jauna lietuvaite studentė Salvina Geštautaitė, 19 metų amžiaus sutiko mirtį savo draugės automobilyje.

Mašinos vairuotoja S. Barzdaitė, vairavusi automobilį miškuotoje vietoje, posūkyje dėl greičio nesugebėjo padaryti tinkamo posūkio ir pametė vairo kontrolę. Mašina visu smarkumu atsitrenkė į medžius.

Salvina Geštautaitė buvo užmušta. Jūratė Geštautaitė ir vairuotoja Sabina Barzdaitė stipriai sužeistos.

Šią lietuvačių tragediją paminėjo visi Chicago laikraščiai, radijo ir TV stotys. Tragediją labai skaudžiai pergyveno Chicago lietuviai. Visos trys jaunos studentės tik šiais metais pradėjo lankyti universitetą. Geros lietuvaits, skautės, dalyvauja lietuviškoje veikloje, baigusios aukštesnę lituanistikos mokyklą.

P. Dutkus

VAIKŲ TEATRAS

Alvudo arba Amerikos lietuvių vaikų ugdymo draugijos vardas mūsų visuomenei ne naujas ir jo darbai bei siekliai girdimi ir žinomi iš spaudos.

Ta kilni ir daug žadanti organizacija rugsėjo 15 d. Chicagoje įsteigė lietuvių vaikų teatrą.

Vaikų Teatro vadovai užtikrina teatro vertę ir sako, kad ne vienas vaikas nebus aplenktas arba neliks pasyviu stebėtoju -- visi bus užimti pagal jų sugebėjimus. Visi vaikai, dalyvaujantieji teatre gaus paskirimus pagal vaidintojų, šokėjų, dainuotojų, žaidėjų, deklamuoju gabumus. Atseit, tame teatre statomų vaidinimų roles atliks patys vaikai, prižiūrint prityrusiems teatro vadovams.

Vaikų Teatro vadovybė sudaro: A. Brinka - direktorius, E. Blandytė - vice direktorius; muzikiniai vadovai: J. Bertulis, F. Strolia ir A. Kirvaitytė; baletu vadovas - S. Velbas; išraiškos šokių vadovė - Brusokienė, dekoratorius - J. Pautienius; pedagoginiai taktininkai: R. Čepienė, M. Peteraitienė ir M. Šulaitienė; tėvų komiteto atstovas: J. Bražie-

ningiems lietuviams A. Neverdausko straipsnis labai įdomus. Tik žemėlapis turėtų būti daugiau praplėstas, aiškiau žymintis Nemuno ištaką ir Elenos salą.

Anis Rukas

SPORTAS

STALO TENISO "DEŠIMTUKO TURNYRAS".

Š. Amerikos Lietuvių Stalo Teniso III-sis "Dešimtuko Turnyras" įvyks 1962 m. lapkričio 10-11 d. Londone, Ont., Kanadoje.

Turnyro programoje - vyrų ir moterų vieneto žaidimai. Turnyre dalyvauti yra pakviesta 14 vyrų ir 12 moterų, kurių atranką padarė Stalo Teniso Komitetas pagal šiemetinę lietuvių stalo tenisistų vertinimo lentelę.

Visi pakviestieji dalyviai privalo pranešti savo apsisprendimą iki š. m. spalio 15 d., Stalo Teniso Komitetui, šiuo adresu: P. Gvildys, 9 Sidford Court, Toronto 9, Ont. (Telef. RO 2-8858).

Vyrų klasėje bus varžomasi dėl Pasaulio Inžinierių ir Architektų Sąjungos Clevelando Skyriaus Pereinamosios Taurės, įsteigtos 1960 m. Moterų klasėje - dėl ALB Clevelando I-sios Apylinkės Pereinamosios Taurės, įsteigtos 1961 m.

nė, S. Paškie, K. Katkevičienė ir scenistas: Leonas Šulaitis.

Teatro pratybos vyksta kas sekmadienį 2-4 v. patalpose: kamapas Western ir Garfield Blvd. - 55 g-vė.

Visi tėvai kviečiami savo vaikučius leisti tameteatre dalyvauti.

Pov. Dirks

BOSTON

BALFO KONCERTAS

1962 m., sekmadienį, gegužės 6 d., 3:00 val. popiet So. Boston High School, Thomas Park, įvyks Bostono Balfio skyriaus rengiamas simfoninis koncertas 60 asmenų Melrose Simfoniniam orkestrui ir Naujosios Anglijos Balfio dalyvaujant. Dirigentas Jeronimas Kačinskas.

Programoje: Simfonija - Baletas "Kaimo Vestuvės" C. Goldmarck, choreografija V. Williams, Suita No. 3 P. Tschalkowsky, Scherzo "Burtininko Mokinys", P. Dukas.

Toks koncertas šioj lietuvių kolonijoj yra pirmas. Jo pelnas skiriamas Sibiro taigoje, pavertoje Lietuvoje ir kitur vargstantiems mūsų broliams ir sesėms sušelpiti. Neapvilksime jų, visi ateikime į šį gerą koncertą!

Bilietai gaunami V. Stelmoko įstaigoje, 389 W. Broadway, So. Bostone, O. Ivaškiešės baldų

krautuvė, 366 W. Broadway, So. Bostone, Minkų krautuvė, 502 E. Broadway, So. Bostone ir pas P. Viščinį, 47 Banks St., Brocktone, o koncerto dieną prie įėjimo.

BUVĘS LIETUVOS PARTIZANAS DALYVAUS BALFO BANKETE

Buvęs Lietuvos partizanas ir nesenai atvykęs iš Lietuvos dalyvaus Balfio bankete, kuris įvyks spalio mėn. 7 d. 5 val. vakare Amerikos Lietuvių Pil. D-jos didžioje salėje. Pagrindinę kalbą pasakys kun. Martinus, meninėje dalyje dalyvauja sol. Povilavičius, akomp. muz. J. Kačinskas, ir tautinių šokių ansamblio dalyviai, vad. Ona Ivaškiešė.

Prašome Bostono ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame Balfio metiniame bankete, savo atsilankymu padėsite šelpiti mūsų brolius ir seseris ligonius, senelius, likusius Vokietijoje ar ištremtus Sibire.

(pm)

LOS ANGELES

RESPUBLIKONAI REMIA REZOLIUCIJAS.

California Republican Assembly (visos Kalifornijos respublikonų organizacija) savo valdybos ir direktorių konferencijoje, kurį įvyko 1962 metų rugsėjo 22 ir 23 dienomis Sacramento mieste (Kalifornijos sostinėje), priėmė specialią rezoliuciją, kuria pasisakoma už Lie-

tuvos, Latvijos ir Estijos bylos reikalu rezoliucijų rėmimą.

California Republican Assembly organizacijai vadovauja Fred Hall, Rezoliucijoms Remti Komiteto narys. Šios organizacijos vienas vicepirmininkų yra Leonardas Valiukas, Rezoliucijoms Remti Komiteto koordiniatorius.

Š. m. spalio 7 d., 9:15 v. žymėsių ir įtakingesnių amerikiečių rezoliucijų rėmėjų pagerbimas įvyks pusryčių metu, kuriuos ruošia Rezoliucijoms Remti Komitetas Ambassador viešbutyje, 3400 Wilshire Boulevard, Los Angeles mieste.

Pagrindinę kalbą pusryčių metu pasakys San Francisco burmistras George Christopher, Rezoliucijoms Remti Komiteto narys. Pusryčiuose dalyvaus eilė kitų žymių amerikiečių, kurie remia rezoliucijas. Pusryčių kaina \$3.50. Norintieji pusryčiuose dalyvauti, prašomi telefonuoti Anatanui Skiriui, NOrmandy 4-2919.

(it)

ROCHESTER

"MAIRONIO" SKAUTŲ STOVYKLOJE

Į suruoštą Hamiltono ir Toronto skautų stovyklą Augustinų tikyje prie Delhi, Ont. Kanadoje, buvo pakviesti ir Rochesterio skautai. Iš Rochesterio dalyvavo net 28 skautai.

Grįžęs iš stovyklos jaunimas dažnai rinkdavosi būreliais kieme ir iki vėlomos dainuodavo stovykoje išmoktas lietuviškas dainas.

nas, dalindavosi įspūdžiais apie stovyklą ir įgytus draugus. Nebuvusiam stovykloje būtų sunku patikėti, kad dviejų savačių stovykla galėtų padaryti tiek daug teigiamos įtakos mūsų jaunimui lietuvių kalbos ir dainos pamėgimo atžvilgiu. Pagarba lietuviško jaunimo stovyklų rengėjams!

LIETUVIŲ DIENA

Balfio Skyriaus rūpesčiu liepos 29 buvo suruošta Lietuvių Diena.

Atvykę iš Kanados sportininkai išvakarėse turėjo vyrų ir moterų krepšinio rungtynes su vietos sportininkais. Lietuvių Dienos metu po pamaldų buvo tautiškaismotyvais papuoštų automobilių paradas per Rochesterio miestą. Atžymėti trys geriausiai papuošti automobiliai. Po parado visiems susirinkus parapijos kieme, Balfio skyriaus pirmininkas P. Norkeliūnas keliais žodžiais pasveikino susirinkusius, nušvietė dienos reikšmę ir tikslą kartu prašydamas nepamiršti varge esančių lietuvių ir pagelbėti jiems tiek per Balfą tiek visais kitais būdais. Keliais šokiais pasirodžiusi tautinių šokių grupė vadovaujama St. Ilgūno, kaip ir visada, susilaukė daug plojimų iš svečių, kurių tarpe matėsi miesto burmistras, miesto ir apskrities savivaldybių atstovai ir daug lietuvių iš kaimyninių miestų.

Lietuvių Dienos pelnas, apie 450 dolerių per Balfio centrą eis pagalbos reikalingiems lietuviams Europoje.

J.V.

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY co's (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

Fantastiniai pirkiniai Berniukų garsieji "Norpole" ŽIEMINIAI PALTAI

Fantastiniai dėl to:

- kad neperleidžia vandens
- kad nepraleidžia vėjo
- jie yra skalbiami ir džiovinami automatinuose džiovinuvuose

DYDŽIAI 6 iki 12

12.99

Dydžiai 14 iki 20 14.99

Neatsilik nuo madų... ir šilimos! Nešiok vieną garsiųjų "Norpole" paltų šį rudenį ir žiemą... nepamainomi bendrabučiai, mokyklai ir sportui! Lengvi, bet išimtinai šilti... puikiais borge pile pamušalais. Juniorų dydžio paltais su užverčiamomis kepurėmis. Skoningos rudens spalvos — mėlyna, pilka ir ruda.

Berniukams plaunami medvilnės flaneliniai

"CAMPUS" SPORTINIAI MARŠKINIAI

DYDŽIAI

6 iki 18

1.99 iki 2.99

Puikus marškinių pasirinkimas iš paskutiniausių madų, su sagomis ir pritaikomų apykaklių stiluose... neabejotinai plaunami ir gražiausių spalvų ir audimų rudeniui ir žiemai.

BASEMENT BOYS' CLOTHING & FURNISHING DEPARTMENT
THE MAY COMPANY, ALL FOUR STORES,
INCLUDING SOUTHGATE

Paštu ir telefonu priimami užsakymai... Skambinkite CHerry 1-3070

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE

\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite

ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

UŽSAKYKITE GELĖS TELEGRAFU
Gelės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

* DIRVOS VAKARO METU buvo gyvai pritarta sumanymui pasiųsti padėkos rezoliuciją Kanados ministeriui pirmininkui Dieffenbakeriui už jo pastangas ir žygius Baltijos valstybių bylai iškelti JTO forume ir už tų valstybių konsulatų pripažinimą.

* TAUTYBIŲ ŠVENTES IŠKILMĖS CLEVELANDE buvo apvainikuotos atsižymėjimų įteikimu iškiliams šio miesto piliečiams -- lietuvaitėi Onai Jokubaitienei ir čekų laikraščio redaktoriui Vaclav Hynar.

Iškilmėse dalyvavo arti 2000 žmonių. Pusė jų savo tautybes reprezentavo atėję tautiniuose rūbuose.

Ypatingai gražiai pasirodė lietuvių grupė, vadovaujama K.S. Karpiaus. Puošniais tautiniais rūbais ir lietuviškais skanumynais didelio dėmesio užsitarnavo mūsų birutietės, vadovaujamos V. Nagevičienės.

Tautybių šventės iškilmėse, kurios tęsėsi 3 dienas, lietuvių vardo iškėlimas puikiai mūsų lietuvių reprezentacija buvo pripažintas dideliu lietuvių grupės Clevelande laimėjimu. Prie to klausimo teks dar mums sugrįžti artimiausioje ateityje.

* LITHUANIAN VILLAGE, lietuvių bendrovė Clevelande, jau pirmaisiais metais savo akcininkams išmokėjo dividendus. Tautpykit, pirkdami Lithuanian Village akcijas.

* LVS Ramovė Clevelando skyrius š. m. spalio mėn. 7 d., 2 val. p. p. Čiurlionio

JANINA EIDUKAITYTĖ, clevelandiečių Anelės ir Kazimiero Eidukaičių duktė, rugsėjo 29 d. susituokė su Valdu Ramūnu-Knyštautu. Talio nuotrauka

namuose — 10908 Magnolia Dr. ruošia pobūvį žurnalui Karys paremti. Maloniai kviečiame visus tautiečius atvykti ir savo atsilankymu paremti žurnalo leidimą,

kuris, išskyrus karo meto laikotarpį, nesustodamas tebeina nuo Nepriklausomybės kovų laikų. Ta proga bus rodoma antikomunistinė filma. Kartu prašome priimti mūsų didelę padėką už praėityje gausiai paremtą Kario leidimą.

Skyriaus Valdyba

* Spalio mėn. 30 d., šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Balfui surinkta aukų 676.21 doleris.

Parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui, kun. P. Dzegoraičiui ir bažnytiniam komitetui už didžiąją talką nuoširdus ačiū.

Ačiū ir visiems aukotojams už didelę paramą Balfui. Aukodami bažnyčioje palengvinot aukų rinkėjų darbą.

Balfas

DIRVOS PAREIŠKIMAS:

Talpinant kai kurių Clevelande esančių lietuvių vadovaujamų prekybos įmonių skelbimus, per redakcijos neapsižiūrėjimą buvo panaudotos reklamos priemonės, tiesioginiai minint konkurencinių įmonių vardus ir naudojant privačiai adresuotus laiškus. Skaitydami, kad toks įmonių reklamos būdas nesiderina su bendrai priimta spaudos etika, paliečius tais skelbimais Lietuvių Prekybos Namus atsiprašome ir ateityje vengsime talpinti prekybinės įmonės nepriimtinius reklamos būdus.

W. W. Brown reikalauja Clevelandui ieškoti naujų kelių

Willard W. Brown, respublikonų kandidatas į Clevelando miesto burmistrus, rinkiminius komitetas rugsėjo 27 surengė tautybių atstovų susitikimą Sheraton Cleveland viešbutyje.

Programos metu buvo pagerbta prieš keletą dienų Clevelando iškilią pilietę išrinktoji p. Ona Jokubaitienė.

Kandidatas Willard W. Brown trumpoje kalboje iškėlė tautybių reikšmę Clevelando miestui ir ekonominiam jo kilimui, atkreipdamas dėmesį į tai, kad tautybės sudarančios didžiausią namų savininkų, mokesčių mokėtojų, grupę, pasižymėjusią šauniais įnašais Clevelando pramonei ir jo kultūriniam veidui.

Pats miestas, jo žodžiais, jau atsidiūręs stagnacijos ir žlugimo būklėje. Tai rodo pramonės bėgimas iš miesto, bedarbių gausėjimas ir prekybos silpimas, pasireiškęs dažnėjančiais bankrotais.

Ryškūs klaidingas administravimas ir miesto įmonės, kaip tai rodo didėję nuostoliai autobusų įmonėje (CTA), nepaisant nuolatinio kainų kėlimo, arba uosto vystymo istorija, tapusi politi-

FILATELIJOS KAMPĖLIS

ANTANAS BERNOTAS

12

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBES rugsėjo 16 d. išleido 4 c. pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas pernai miręs Baltųjų Rūmų speaker'is Sam Rayburn. Piešinyje - jo atvaizdas ir Kapitoliaus bonia.

KANADA rugpjūčio 31 d. išleido 5 c. pašto ženklą, kuriuo atžymimas užbaigtas autostrados, kertančios skersai Kanados žemyną. Autostrada prasideda iš Victoria, B.C., ir baigiasi Gander, Newfoundland, padarydama 5000 mylių kelią. Autostrados tiesimo pusę išlaidų padengė Kanados federalinė valdžia, kitą pusę - provincijos, per kurias ji eina.

Pašto ženkle simboliškai parodyta autostrada ir 10 Kanados provincijų herbai, kurias ji kerta. Ženklas spausdintas juoda ir šviesiai ruda spalvomis.

LENKIJA vėl išleido 6 pašto ženklų seriją su žymiais žmonėmis. Ženkluose matome: Adomą Mickevičių, Juliją Slovacką, Mariją Konopnicką, Fridrichą Šopeną, Romualdą Traugutą ir Jaroslavą Dambrovskį. Visi ženklai po 60 grašių.

Čia dedame pašto ženklą su Adomu Mickevičium.

Adomas Bernardas Mickevičius (lenk. Mickiewicz) gimė 1798.XII.24. Zaosės dv., Naugarduko aps., mirė 1855.XI.26 Konstantinopolyje, Turkijoje. Kilęs iš senos lietuvių bajorų giminės, save laikė lietuviu, nors rašė lenkiškai, kaip tada buvo įprasta. 1819 m. baigė Vilniaus universitetą, po to mokytojavo Kaune, 1823 m. spalio mėn. rusų valdžios areštuotas už politinę veiklą ir ištremtas, daugiau į Lietuvą nebeįėjo.

Pats žymiausias lenkų poetas. Veikiamas romantikų įtakos, be kitko, parašė veikalų iš anuometinio ir senovės lietuvių gyvenimo: Ponas Tadas, Vėlinės, Gražina, Trys Budriai ir kt. Dauguma jo veikalų yra išversta lietuvių kalbon.

SUOMIJA išleido 30 markių pašto ženklą, kuriuo paminima 150 metų sukaktis, kai krašto sostinė buvo perkelta į Helsinkį. Ženkle matome bendrą Helsinkio miesto ir uosto vaizdą.

Helsinkis, pats didžiausias Suomijos miestas ir uostas, buvo įkurtas 1550 m. Švedijos karaliaus Gustavo I uolėtame Baltijos jūros, Suomijos įlankos šiauriniame krante. Turi daug puikių pastatų. Veikia universitetas, 1828 m. perkeltas iš Turku, daug kitų mokslo ir meno įstaigų. Plačiai išvystyta pramonė, gyvas uosto judėjimas. Miestas smarkiai nukentėjo nuo rusų 1713 m. kare, taip pat kiek apnaikintas rusų aviacijos 1939-40 m. rusams užpuolus Suomiją. Mieste gyvena apie 410,000 gyventojų.

UGANDA (anglų kolonija Rytų Afrikoje, greit tapsianti nepriklausoma valstybe) išleido 4 pašto ženklų seriją, kuria paminima 100 metų sukaktis, kai anglų keliautojas Speke surado Nilo versmes. Visi ženklai dvispalviai, to paties piešinio, spausdinti giliauspaude.

Pašto ženkluose matome kalnų apsuptą Viktorijos ežerą, svar-

biausią Baltojo Nilo šaltinį, ir Ripon krioklius, per kuriuos krenta Nilas, vos ištekęs iš Viktorijos ežero, Kairėje, kar. Elzbieta II atvaizdas, dešinėje - paminklas.

John Hanning Speke (1827-64) jau 1854 m. kartu su Burtonu keliavo po Somaliją. Karališkosios Geografijos Draugijos pasiūstas, jis 1857 m. kartu su Burtonu tyrinėjo didžiųjų ežerų sritį Rytų Afrikoje. 1858 m., jau vienas, jis aptiko didįjį Viktorijos ežerą, o 1862 m. liepos 28 d. - Nilo ištaką ir Ripon krioklius. Iš savo kelionių parašė dvi knygas.

Uganda atskirai, arba kombina cijoje su Kenya, Tanganyika bei Britų Rytų Afrika, pašto ženklus išleidžia nuo 1895 m.

NAUJI LEIDINIAI

• Lietuva — didvyrių žemė — Lithuania land of heroes, — Lietuvių Dienų išleista, J. Valiuko paruošta knyga angliškai apie Lietuvą, jos pasipriešinimą ir kovą su sovietų okupacija ir sovietų vykdomą genocidą.

Knyga išleista kietais viršeliais, gausiai iliustruota. Teksto 89 pusl. Antra tiek skirta Lietuvai ir jos vaizdams skaitytojui perteikti. Kaina \$4.75. Knyga rekomenduotina kaip dovana angliškai skaitantiems.

• Trys Sakalai — Lietuvos Knygos Klubas išleista Alf. Vambuto knyga — pasakos ir padavimai. Tai 1957 m. Mokytojų S-gos premijuotas leidinys mūsų jaunimui. Spausdinta Draugo spaustuvių. 186 psl. Kaina 2 dol. V. Stančkaitės viršelis.

• Titnago Ugnis — Juozo Kraliausko romanas, premijuotas Draugo romano konkurse. Išleista Lietuvos Knygos Klubas, Chicagoje. Spausdino Draugas. 204 psl. Kaina \$2.50.

Visos čia paminėtos knygos galima įsigyti ar užsisakyti paštu Dirvoje.

• Knygų Lentyna — Lietuvių Bibliografinės Tarnybos Biuletenis nr. 2 (127). Leidžia Vytautas Saulius (Danville, Illinois).

• Skautų Aidas — Kana doje leidžiamas Lietuvių skautų ir skaučių žurnalas. Skautų S-gos organas. Turinyje medžiaga ir gausios iliustracijos tarnauja ne tik skautų tarpusavio ryšiui palaikyti ir vieni kitų veiklą pažinti, bet gausi informacinės medžiagos skautų veiklai gyvinti ir jai skatinti. Žurnalą redaguoja Č. Senkevičius, redakcinės kolegijos padedamas.

Draminis Stasio Pilkos rečitalis

dalyvaujant mezzo sopranui
ALDONAI STEMPUŽIENEI

ir pianistui
STEPHEN MOZSI.

Pranešėja — R. NASVYTIENĖ.

Spalio 6 d. Clevelando Lietuvių Salėje.

Pradžia 7 val. vak. punktualiai.

VĖLIAUS ŠOKIAI, PASTAČIUS STALUS
DIDŽIOJOJE SALĖJE IR GROJANT
NEO-LITHUANŲ KAPELAI.

Bilietai — Dirvoje ir Lietuvių Prekybos
Namuose iki spalio 6 d. 1 val. ir prie
įėjimo nuo 6 val.

Rengia VL. BRAZIULIO VAD. DRAMOS STUDIJA.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

24 valandų patarnavimas

Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karoserijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

KAS IR KUR?

• Lietuvos Pasiuntinybės Urugvajuje būveinė perkelta į naujas patalpas ir dabartinis jos adresas yra: LEGACION DE LITUANIA, c. Ciudad de Paris 5836, Montevideo, Uruguay.

• Lituanus, Lietuvių Studentų Sąjungos leidžiamas žurnalas anglų kalba, jau 8-ti metai informuoja sveitintuosius apie Lietuvą ir lietuvius. Šis informacinis darbas yra įmanomas tik dėka susipratusios lietuvių visuomenės, kuri per šį laiką žurnalo leidimą duosniai rėmė.

Spalio mėnuo skelbiamas Lituanus žurnalui platinti mėnesiu. Atskirose vietovėse sudaromi vajeaus komitetai, gi visą centrinių darbų atlieka Rochesterio lietuvių studentų skyrius. Vajeaus komitetui vadovauja Edmundas Vasiliauskas. Komiteto sekretorės pareigas eina Birutė Sedlickaitė, ši pavasarį baigusi Nazareth kolegiją Rochesteryje. Komiteto adresas: 253 Berlin Street, Rochester 21, N. Y.

• Solistė Klimaitė-Pautienienė dainuos Lituanicos Skautų Tunto (Chicagoje) Tėvų Komiteto rengiamame vakare š. m. spalio mėn. 6 d., B. Pakšto salėje. Jai akompanuos J. Byanskas. Programos metu, kurią praves aktorius A. Brinka dar bus galima išgirsti įdomius

DIRVOS DOVANŲ PASKIRSTYMO LAIMĖTOJAI

1 savaitė atostogų Meškos Viloje, Cape Cod — Raudutis Orentas, Marcellus, Michigan.

Dail. V. Stančikaitės-Abraitienės paveikslas — St. Butavičius, Windsor, Ont. Dail. V. Raulinaičio skulptūra — Stella Abraitis, Richmond Hill N. Y.

A. Merklio monografija Antanas Smetona — E. Laukys, Jamaica, N. Y., Zubrickas, Toronto, Ont., V. Tallat-Kelpša, Chicago, Illinois.

Laisvės Kovų Dainų rinkiniai — V. Strockis, South Moston, Mass., J. Petrauskas, Chicago, Ill., A. Barčas, Bellwood, Ill.

R. Spalio Alma Mater — J. Zostautas, Chicago, Ill., P. Narbutas, Montreal, Que., T. Jurcys, Chicago, Ill., J. Variakojis, Cicero, Ill., Gr. Plečkaitis, Cleveland, Ohio.

Metinės Dirvos prenumeratos — Beržinskienė, Cleveland, Ohio, J. Petkūnas, Chicago, Ill., B. Naujalis, Toronto, Ont.

Laimėjusiems knygos bus išsiųstos artimiausiu laiku. Su kitų dovanų laimėtojais bus susirišta ir Dirvos administracija susitars betarpiu dėl laimėjimų dispozicijos.

J. Toliušio parengtus kupletus. Staliukus galima užsisakyti iš anksto pas: Balciene — 3357 W. 66 St. Tel. GR 6-2009 ir P. Nedzinską, 4065 Archer Ave. Tel. YA 7-5980.

• Užsiprenumeravo Prezidento A. Smetonos monografiją per Juozą Jurevičių: Dr. Ant. Rudokas, Vyt. Kasniūnas, per Igną Andrašiuoną: garbės prenumeratas: Matas Naujokas, Stasys Šiaučiušas, Stasys Vidmantas, Ignas Andrašiušas, Jonas Karvelis, Dr. Juozas Dauparas ir prenumeratą: Alfonsas Simonaitis.

Mielam Bičiuliui

Ats. Maj. ALEKSANDRUI MUCHLIAI

mirus, jo žmonai ELENAI, sūnui VLADUI su šeima, giminėms ir draugams gilią užuojautą reiškiamo

Ona Milmantavičienė,
Alksninių ir Diržių šeimos

Mūsų mielos ir brangios žmonos, motinos ir sesers

A. + A.

VALERIJS

TUBELYTĖS-ALKAITIENĖS

vienerių metų mirties sukaččiai paminėti, spalio mėn. 6 d., šeštadienį, 8 val. ryto šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios.

Visi, kurie ją pažinojo, maloniai prašomi pasimelsti.

Dievu pasitikinti šeima, seserys ir brolis

Į Dirvos metinį vakarą apsilankęs kandidatas į Clevelando burmistrus Mark McElroy, Ohio generalinis prokuroras, sveikina susirinkusius.

DIRVOS VAKARUI PRAEJUS

Šių metų Dirvos vakaras, įvykęs rugsėjo 29 d. buvo tikrai ne eilinis. Dirvos romano konkurso pirmos premijos įteikimas laureatui rašytojui Alei Rūtai, Maironio metų nuotaikingas paminėjimas Vaidilos teatro pastatymu "Kęstučio mirtis", gražus svečių būrys iš ALT S-gos Tarybos ir skyrių pirmininkų suvažiavimo sudarė aplinką ir nuotaiką, kuri senai Clevelande nebuvo pastebėta.

Pilnutėlė salė clevelandiečių, niekad neapsivylusių Dirvos vakarais, buvo dar vienu Dirvos parengimų pasisekimo įrodymu.

Iškilmės buvo pradėtos ALTS pirmininko Vyt. Abraičio tartu žodžiu Clevelando visuomenei.

Premijos įteikimo proga, kalbas pasakė jūrų komisijos pirmininkas Stasys Santvaras, mecenatas Jonas Česna ir laureatė Alė Rūta. Akte dalyvavo premijai skirti komisijos narys Juozas Kapočius ir Vilties d-jos pirmininkas Dr. Vl. Ramanauskas.

Antrąją vakaro dalį pradedant įžangos žodį tarė Maironio metams ruošti Clevelando komiteto pirm. Stasys Barzdukas. Vaidilos teatro pastatymas buvo publikos sekamas dideliu susikauptumu, kartu pareikalavęs iš artistų didelių pastangų vaidyba viršyti įprastinių formų — dekoracijų ir kostiumų stoką. Tačiau ši dalis toliau aprašyti jau priklauso mūsų recenzentų malonei. Vieną tik galima pareikšti — režisieriaus Petro Maželio ir artistų atliktas veiklas buvo priimtas šiltai ir nuoširdžiai.

Dirvos vakarą specialiai telegrama sveikino Ohio Gubernatorius Micheal De Salle. Trumpam apsilankęs buvo ir kandidatas į Clevelando burmistrus Ohio generalinis prokuroras Mark McElroy.

Svečių tarpe džiugu buvo matyti iš toli ir arti atsilankiusius, kurių tik dalis buvo suspėta pertraukų metu pristatyti Clevelando visuomenei. Jų tarpe ALT S-gos centro valdybos pirmininkas Vyt. Abraitis, vicepirmininkas Ant. Senikas ir Em. Čekienė, buvę ALT S-gos centro valdybos pirmininkai — dr. St. Biežis su ponja, inž. Eug. Bartkus su ponja, buv. Vilties draugijos pirmininkai — Juozas Bačiūnas su ponja, dr. J. Bartkus, Lietuvių Fondo pirm. Teodoras Blinstrubas su ponja, LNT pirm. Vincas Rastenis, ALB-nės centro valdybos vicepirm. inž. Valdas Adamkavičius su ponja, inž. Jonas Jurkūnas su ponja, Dirvos novelės

premijos mecenatas Simas Kašelionis, ALT S-gos skyrių pirmininkai — Alb. Trečiokas su ponja, J. Sirusas,

Ohio gubernatoriaus Michael V. DiSalle telegrama pasveikino lietuvių, susirinkusių į Dirvos vakarą.

SW CLAC097 DH CLEVELAND OHIO SEP 29 12P EDT

DIRVA, CARE SLOVIANIAN NATL HOME

DLR 630PM 6417 ST CLAIR

ATTENTION JONAS CIUBERKIS. YOUR ANNUAL EVENT SERVES AS A REVITALIZATION OF YOUR FOLKWAYS AND MORES, REEMPHASIZES AND DEMONSTRATES THE BELIEF AND HOPE OF YOUR LITHUANIAN PEOPLE THAT THE CULTURE AND FREEDOM OF YOUR HOMELAND WILL BE AGAIN A REALITY I SALUTE YOU

MICHAEL V DISALLE GOVERNOR OF OHIO

1255P.

J. Česonis, A. Juška, Dr. Švarcas, M. Karaša, Ignas Andrašiušas, Ant. Matjoška su ponja, K. S. Karpis su ponja, inž. J. Gaižutis.

Svečių tarpe malonu buvo matyti Draugo redaktorių kun. Vyt. Bagdonavičių, lydimą kun. P. Dzegoraičio.

Liks visa eilė neišvardintų mielų svečių, kurių dalyvavimas suteikė tokią didžią satisfakciją rengėjams. Visi svečiai, iš toliau ar arti, savo gausiu atsilankymu yra tuo akstinu, kuris verčia jau dabar galvoti apie sekančio parengimo kokybę, šio parengimo klaidas.

Parengimo programa buvo įrašoma į juostą ir persiųsta Amerikos Lietuvių Balsui. Įrašymu rūpinosi Juozas Stempužis, Tėviškės Garsų radijo programos Clevelando vedėjas.

Šokiams grojo populiariusis neolithuanų orkestras.

Po programos svečiai spietėsi prie bufeto, kurį taip gausiai buvo pripildę uoliosios Dirvos talkininkės, gi gražios talkos pareikalavo ir Vl. Blinstrubo vado-

PHILADELPHIA

ANTANUI OLIUI PAGERBTI AKADEMIJA

Jau suėjo keturi metai, kai mirė Antanas Olis, teisininkas, politikas, visuomenininkas. Velionis yra itin brangus kiekvienam lietuviui. JAV gimęs ir Lietuvos nematęs, bet ją pamilęs, nevien skelbė tezę, kad būvimas geru JAV piliečiu netrukdo būti sąmoningu lietuviu, bet ir visu ryžtumu stojo Lietuvos ir lietuvių reikalų gynybon.

Santūrus, tautiškas ir taurus ne tik su kitos ideologijos žmonėmis, bet ir su asmeniniais savo politinės karjeros priešininkais. Tolerancijos ir sugyvenimo troškimo veikiamas, jis peržengia grupines bei partines ribas.

Anksti įsitraukęs į tautinių organizacijų veiklą buvo jų vadovas. Šalpos reikaliu iškilus, drauge su kitais įkūrė Balfą, surašė jo statutą, jį įregistravo Illinois valstybėje ir padėjo gauti Balfui JAV valdžios pripažinimą. Balfio direktorius ir garbės narys. Alto vykdomojo komiteto vicepirm. Vienas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos steigėjų ir pirmasis jos pirmininkas.

A. L. T. S-gos Philadelphia skyrius įvertindamas velionies nuopelnus Lietuvai ir lietuviams jau prieš ilgesnį laiką yra numatęs padovanoti Vasario 16 lietuvių gimnazijai Vokietijoje Antano Olio portretą, kurį šiais metais atkūrė daug sielos įdėjus dail. Antanas Rūkštelė.

Ta proga skyrius š. m. spalio 7 d. (sekmadienį), 4 val. popiet FOUR CHEFS, PRESIDENTIAL ROOM, Sackett ir Hellerman Streets (6500 Frankford Ave.), Philadelphia, Pa. praves A. Oliui pagerbti akademią. Kalbės prof. J. Puzinas ir advokatas A. L. Lapinskas (Chicago, Ill), labai artimas velioniui Oliui.

Akademią pajvairins Irena Stankūnaitė — dainininkė, Irena Vebraitienė-Vyldaidaitė, — deklamuotoja ir Ch. Dauberas — akordeonistas.

Akademijoje sutiko dalyvauti velionies našlė p. V. Olienė, adv. A. L. Lapinskas ir ponja, Sąjungos pirm. V. Abraitis ir ponja ir eilė kitų visuomenininkų, politikų ir t.t. iš toli ir arti. Nejaugi Tamsta liksi abejingas? Mielai kviečiame.

Akademią globoja garbės komitetas pirmininkaujamas visiems žinomo vietos bankininko Ch. S. Cheleden, toliau Juzė Augaitytė, Helen E. Vainiūnas, P. Jonkus, J. Puzinas, J. Stiklorius, V. Saudzis, V. Volertas.

Po akademijos įvyks banketas. (aj)

KAS DIRVOS NESKAITO - DAUG NUSTOJA!

Širdingai kviečiame atsilankyti į Lituanicos Skautų Tunto Tėvų Komiteto rengiamą **VAKARĄ**, kuris įvyks š. m. spalio mėn. 6 d., 8 val. vak. B. Pakšto salėje (California ir 38 St.), Chicagoje.

Programoje:

Sol. S. Klimaitė-Pautienienė, akomp. J. Byanskas, kupletai akordeonu palydint A. Trinkūniui. Programą praves akt. A. Brinka.

Vakaro metu gros puikus B. Pakšto orkestras, veiks baras, O. Toliušienės vad. bufetas, laimėjimai ir t.t.

Tunto Tėvų Komitetas